AC 5891.

Toll

Eesti rahwa Kasuline

Kalender

59. aastakäik

1904

Tsentimeeter

Werssok

Eesti rahwa
Kasuline Kalender
1904.

1942: 7079

59. aastakäik.

Märkide seletus. ● Noor-kuu. ◉ Täis-kuu. ☽ Esimene weerand. ☾ Wiimne weerand. — P. ehk p. = püha. — m. = minut — p. = pärast ehk päew. — k. = kell.

Kaks ristikest (**) nädala päewa arwu-numbri ees tähendawad kiriku- ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitsetakse; üks ainus (*) tähendab, mälestuse päewa, mis kirikus ei pühitseta, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Päewa- ja kuu-warjutused.

Aastal 1904 warjutatakse päikest kaks korda. Esimene ringworsmiline päewawarjutus on 4. märtsil, siin mitte nähtaw. Teine täieline päewawarjutus on 27. augustil, siin mitte nähtaw.

Aastal 1904 ei ole kuuwarjutamist.

Aasta jagude muutmised. 1) Kewade algab 8. märtsil kellu 11 õhtul. 2) Suwi algab 8. juunil kellu 9 õhtul. 3) Sügise algab 10. septembril kellu 12 lõunat. 4) Talw algab 9. detsembril kellu 6 hommikul.

Sündinud asjade aja-arw.

Maailma loomisest arwatakse	5854	aasta
Kristuse sündimisest	1904	—
Jurjewi (Tartu) ehitamisest	874	—
Tallinna ehitamisest	685	—
Raamatu-trükkimise üleswõtmisest	464	—
Lutheruse usu üleswõtmisest	387	—
Peterburi linna ehitamisest	201	—
Wene rigi walitsuse alustusest meie maal	194	—
Suure kooli alustusest Jurjewis (Tartus)	102	—
Rõuge-panemise hakatusest	101	—
Prantsuse Wene maale tulemisest ja Moskwa linna põlemisest	92	—
Meie Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitshi walitsuse hakatusest	11	—

Tiwoli V. täitsõ wälisenäitusest Jurjewis 1896 aastal, I. anuhind kuld anuraha.

Tiwoli I. anuhind: Suur kuld anuraha VI. täitsõ wälisenäitusest Jurjewis 1903 a.

Anuhind täitsõ wälisenäitusest Jurjewis 1893, tõige tõrgem hind.

Tiwoli

aktsia seltsi

õlle-, mõdu- ja napsi wabrik

Jurjewis.

Wabrik on Tähtwere uulitsas № 52/58, müügikoht ja kontor Jaani uul. № 16 omas majas.

Omanna ja wäljamaa marjawiinad.

Linnunõdi ja seltersi wabrik.

Tubakut, paberossi ja sigarid.

Müügikoht ja kontor: Jaani uulitsas № 16 omas majas.

Дозволено цензурею. — Юрьевъ, 16 Октября 1903 года.

I. Jaanuar. Nääri-kuu.



Nääri p. Kristuse ümberlõikamisest. Luuk. 2, 21.

**1 Neljap.	**Nääri päew**	
2 Reede	Abel, Set	Külm
3 Laup.	Enok	

Pühap. p. Nääri p. — Jeesus põgeneb Egiptuse maale. Mat. 2, 13—23.

4 Pühap.	Metusala ●	
5 Esmasp.	Simeon	
**6 Teisip.	**3 kuninga p.**	ja udune
7 Kesk.	Melchior	
8 Neljap.	Erhart	ilm.
9 Reede	Kaspar	
10 Laup.	Paawli päew	

1. Püh. p. 3. Kun. p. — 12 aastane Jeesus templis. Luuk. 2, 41—52.

11 Pühap.	Higinus	
12 Esmasp.	Rein ☽	Paras
13 Teisip.	Hilarius	
14 Kesk.	Robert	
15 Neljap.	Felix	talwe ilm
16 Reede	Erdman	
17 Laup.	Tõnnise päew	

2. Püh. p. 3. Kun. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11.

18 Pühap.	Efraim	
19 Esmasp.	Sara ☽	
20 Teisip.	Fab. Sebast.	lumesaoga.
21 Kesk.	Agnes	
22 Neljap.	Vintsent	
23 Reede	Emerentia	Heitlik
24 Laup.	Timotheus	

3. P. e. Krist. ülest. P. — Tööteglijad wiinamäel. Matt. 20, 1—16.

25 Pühap.	Paawli ümb.	
26 Esmasp.	Hans ☾	ilm
27 Teisip.	Krüsostomus	
28 Kesk.	Kaarel	
29 Neljap.	Samuel	paraja külmaga.
30 Reede	Ludowika	
31 Laup.	Polikarpus	

II. Weebruar. Küünla-kuu.



8. P. e. Krist. ülest. P. — Külwajast. Luuk. 8, 4—15.

1 Pühap.	Brigita		
*2 Esmasp.	**Küünla päew** Maarja päew		Lumesadu
3 Teisip.	Hanna ●		
4 Kesk.	Weroonika		ja
5 Neljap.	Agate		
*6 Reede	Doora	Wõi	tuuline.
*7 Laup.	Rikard	nädal.	

Praastu Pühap. — Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31—43.

8 Pühap.	Salomon	
9 Esmasp.	Apollonius	Külmad
10 Teisip.	Wastla päiw	
11 Kesk.	Tuha päiw ☽	ilmad
12 Neljap.	Karolina	
13 Reede	Beeninga	lumesauga.
14 Laup.	Walentin	

1. Pühap. paastus. — Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

15 Pühap.	Israel	
16 Esmasp.	Juula	Karedad
17 Teisip.	Konstantia	
**18 Kesk.	**Palwe pw.** ☽	ilmad.
19 Neljap.	Susanna	
20 Reede	Eükarius	
21 Laup.	Ellu	

2. Pühap. paastus. — Kananea-maa naene. Matt. 15, 21—28.

22 Pühap.	Peetri päew	
23 Esmasp.	Jobst	Segane
24 Teisip.	Madise päew	
25 Kesk.	Wiktor ☾	
26 Neljap.	Nestor	ilm.
27 Reede	Klaudius	
28 Laup.	Justus	

3. p. paastus. Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14—28.

29 Pühap.	Madli	

III. Märts. — Paastu-kuu



1 Esmasp.	Albinus		Parajad
2 Teisip.	Lowisa		
3 Kesкn.	Kunigunda		
4 Neljap.	Adrian	●	ilmad
5 Reede	Meeta		
6 Laup.	Gotwrid		

4. P. paastus. Kristus söödab 5000 meest. Joann. 6, 1—15.

7 Pühap.	Perpetua		külma öödega.
8 Esmasp.	Dagmar		
9 Teisip.	Prudentsius		
10 Kesкn.	Shenni		
11 Neljap.	Konstantin	☽	Niiske.
12 Reede	Gregor		
13 Laup.	Ernst		

5. P. paastus. Jeesust wisatakse kiwidega. Joan. 8, 46—59.

14 Pühap.	Matilde		Segane
15 Esmasp.	Lugus		
16 Teisip.	Gabriel		
17 Kesкn.	Truuta		
18 Neljap.	Patritsius	●	ilm.
19 Reede	Joosep		
20 Laup.	Rupert		

6. P. paastus. — Kristuse sissesõitmisest. Matt. 21, 1—9.

21 Pühap.	**Palmi pd. p.**		Heitlik
22 Esmasp.	Raphael		
23 Teisip.	Teowil		ilm,
24 Kesкn.	Kasimir		
**25 Neljap.	**Suur Nelj.** / **Paastu M. p.**		külmad öö.
**26 Reede	**Suur Reede.**		
*27 Laup.	Gustaw		

Lihawõtte Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**28 Pühap.	1. Lihaw. p.		Paras
**29 Esmp.	2. Lihawõtte p.		
*30 Teisip.	Adonis		
*31 Kesкn.	Toots		pehme ilm.

IV. April. — Jüri-kuu.



*1 Neljap.	Teodora		
*2 Reede	Teodosia	●	
*3 Laup.	Ferdinand		

1. P. p. ülest. P. — Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19—31.

4 Pühap.	Ambrosius		Tuuline
5 Esmasp.	Maksim		
6 Teisip.	Siktus		
7 Kesкn.	Aaron		ja
8 Neljap.	Liborius		
9 Reede	Bogislaus		niiske ilm.
10 Laup.	Esekiel	☽	

2. P. p. ülest. P. — Hea karjane. Joann. 10, 12—16.

11 Pühap.	Hermann		Jahe
12 Esmasp.	Julius		
13 Teisip.	Justinus		
14 Kesкn.	Tiberius		wihmasadu.
15 Neljap.	Obadias		
16 Reede	Karisius		Segane.
17 Laup.	Rudolhw	●	

3. P. p. ülest. P. — üürikese aja pärast. Joann. 16, 16—23.

18 Pühap.	Walerian		Pehme
19 Esmasp.	Timon		
20 Teisip.	Sulpitsius		
21 Kesкn.	Siim		heitlik ilm.
22 Neljap.	Kajus		
**23 Reede	**Jüri päew** Keisri proua nimepäew		
24 Laup.	Albert	☾	Udune

4. P. p. ülest. P. — Kristuse äraminemisest Joann. 16, 5—15.

25 Pühap.	Markuse p.	9. külwi uõdal	aga
26 Esmasp.	Etsekias		
27 Teisip.	Anastasius		
28 Kesкn.	Teresia		pehme ilm.
29 Neljap.	Raimund		
30 Reede	Erastus		

V. Mai. Lehe-kuu.



1 Laup.	Wolbri p.		
5. P. p. ülest. P. — Õigest palumisest. Joann. 16, 23—30.			
2 Pühap.	Sigismund ●	8. külwi nädal.	Jahe ilm.
3 Esmasp.	† leidmise p.		
4 Teisip.	Lorentina		
5 Kesкn.	Kottard		
**6 Neljap.	Taewamin p.		Keisri Herra sündimise p.
7 Reede	Jetta		
8 Laup.	Stanislaus		Lähab
6. P. p. ülest. P. — Rõõmustaja. Joann. 15, 26. kuni 16, 1—4.			
*9 Pühap.	Nigula p. ☽	7. külwi nädal.	
10 Esmasp.	Kordian		soojemaks,
11 Teisip.	Pankraatsius		
12 Kesкn.	Neero		wahelt wihma.
13 Nelja.	Servatius		
**14 Reede	Keisri Herra		kroonimise päew.
15 Laup.	Sofia		
Nelipühi. — Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.			
**16 Pühap.	1. Nelip. p. ☽	6. külwi nädal.	
**17 Esma.	2. Nelip. p.		Külmad ööd.
18 Teisip.	Erich		
19 Kesкn.	Wilip		
20 Neljap.	Tiiu		Tuuline
21 Reede	Triinu		
22 Laup.	Emilia		ja wähe wihma.
Kolmainn Jumala P. — Jeesus ja Nikodemus. Joann 3, 1—15.			
23 Pühap.	Leontine	5. külwi nädal.	Parajad
24 Esmasp.	Ester ☾		
25 Teisip.	Keisri Proua		sündimise päew.
26 Kesкn.	Eduard		
27 Neljap.	Ludolw		soojad ilmad.
28 Reede	Willem		
29 Laup.	Maksimilian		
1. P. p. 3. a. J. P. — Rikas mees ja Laatsarus. Luuk. 16, 19—31.			
30 Pühap.	Wiigand	4	
31 Esmasp.	Alide ●		

VI. Juuni. Jaani-kuu.



1 Teisip.	Kotshalk	Külwi nädal.	
2 Kesкn.	Emma		Paras
3 Neljap.	Liisa		
4 Reede	Wriderika		soe ilm.
5 Laup.	Boniwatsius		
2. P. p. 3. a. J. P. — Suurest õhtu söömaajast. Luuk. 14, 16—24.			
6 Pühap.	Artus	3. külwi nädal.	
7 Esmasp.	Lukretsia ☽		
8 Teisip.	Medardus		Muutlikud
9 Kesкn.	Bertram		
10 Neljap.	Wlawius		
11 Reede	Barnabas		ilmad
12 Laup.	Tiina		
3. P. p. 3. a. J. P. — Ärakadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.			
13 Pühap.	Tobias	2. külwi nädal.	
14 Esmasp.	Tetlow ☾		wihmasauga.
15 Teisip.	Wiidu		
16 Kesкn.	Justina		
17 Neljap.	Arthur		
18 Reede	Homer		Kaunis
19 Laup.	Kert		
4. P. p. 3. a. J. P. — Olge armulised. Luuk. 6, 36—42.			
20 Pühap.	Wlorian	1. külwi n.	
21 Esmasp.	Emil		
22 Teisip.	Tiit		soojad ilmad.
23 Kesкn.	Basilius ☾		
**24 Neljap.	Jaani päew		
25 Reede	Wiiu		Segased
26 Laup.	Jeremias		
5. P. p. 3. a. J. P. — Rohkest kala-saagist Luuk. 5, 1—11.			
27 Pühap.	7 magaja päew		
28 Esmasp.	Josua		ilmad.
*29 Teisip.	Peetri Pawli p.		
30 Kesкn.	Paawli mäl. p. ●		Hea ilm.

VII. Juuli. Heina-kuu.



1 Neljap.	Teobald	
2 Reede	Heina-Maarj. p.	Segane,
3 Laup.	Kornelius	

6. p. p. 3. a. J. p. — Wariseride õiguseſt. Matt 5, 20—26.

4 Pühap.	Ulrik	
5 Esmasp.	Anſelm	wahelt
6 Teiſip.	Hektor ☽	
7 Keskn.	Demetrius	wihmasadu.
8 Neljap.	Kilian	
9 Reede	Kirillus	
10 Laup.	7 wennaste p.	Palaw

7. p. p. 3. a. J. p. — 4000 mehe söötmiseſt. — Mark. 8, 1—9.

11 Pühap.	Emmeline	
12 Esmasp.	Hindrik	wagane ilm.
13 Teiſip.	Maretі päew	
14 Keskn.	Bonavent ●	
15 Neljap.	Apoſtl. lahk.	
16 Reede	Hermina	Muutlik,
17 Laup.	Aleksius	

8. p. p. 3. a. J. p. — Wale-prohwetiteſt. Matt. 7, 15—23.

18 Pühap.	Roſina	
19 Esmasp.	Haraldus	wähe wihmaga.
20 Teiſip.	Elias	
21 Keskn.	Daniel	
**22 Neljap.	Mar. Mag. p. ☾	Keisri Herra Kõrge ema ni-
23 Reede	Adelheid	mepäew.
24 Laup.	Kristina	

9. p. p. 3. a. J. p. — Ülekohtuseſt majaptdajaſt. Luuk. 16, 1—9.

25 Pühap.	Jakobi päew	
26 Esmasp.	Anna	
27 Teiſip.	Marta	
28 Keskn.	Pantalon	Soe ilm.
29 Neljap.	Olewi päiw ●	
30 Reede	Roſalie	
31 Laup.	Kriſtwrid	

VIII. August. Lõikuse-kuu.



10. p. p. 3. a. J. p. — Jeruſalemma ärarikmiseſt. Luuk. 19, 41—48.

1 Pühap.	Peetri wang. ol.	
2 Esmasp.	Hannibal	Soe
3 Teiſip.	Auguſt	
4 Keskn.	Dominikus	ja selge
5 Neljap.	Oswald ☽	
*6 Reede	Krist. ärasel. p.	ilm.
7 Laup.	Tõnu	

11. p. p. 3. a. J. p. — Wariseriſt ja tölneriſt. Luuk. 18, 9—14.

8 Pühap.	Gottlieb	
9 Esmasp.	Romanus	Udune
10 Teiſip.	Lauritsa päew.	
11 Keskn.	Olga	ja wähe tuult.
12 Neljap.	Klara	
13 Reede	Madli ●	
14 Laup.	Salme	

12. p. p. 3. a. J. p. — Kurdiſt ja keeletumaſt. Mark. 7, 31—37.

*15 Pühap.	Rukki Maarja p.	
16 Esmasp.	Iſak	
17 Teiſip.	Adele	
18 Keskn.	Helena	. Segane.
19 Neljap.	Sebald	
20 Reede	Bernhard	
21 Laup.	Rut ☾	

13. p. p. 3. a. J. p. — Preeſter ja Samaria-mees. Luuk. 10, 23—37.

22 Pühap.	Wilibert	
23 Esmasp.	Sakarias	Soe ilm,
24 Teiſip.	Pärtli päew	
25 Keskn.	Ludwig	
26 Neljap.	Natalie	wahelt wihma.
27 Reede	Jephart ●	
28 Laup.	Auguste	

14. p. p. 3. a. J. p. — Kümneſt pidalitõbiſteſt. Luuk. 17, 11—19.

*29 Pühap.	Joanneſe ſ. p.	
*30 Esmasp	Aleksander	
31 Teiſip.	Rebekka	

IX. September. Mihkli-kuu.



1 Keskn.	Ekidius	
2 Neljap.	Elisa	
3 Reede	Berta ☽	Selge ilm.
4 Laup.	Meus	

15. P. p. 3. a. J. P. — Mammonast. Matt. 6, 24—34.

5 Pühap.	Natanael	
6 Esmasp.	Magnus	
7 Teisip.	Regina	Jahe
*8 Keskn.	**Maria sünd. p.**	
9 Neljap.	Pruno	ja udune.
10 Reede	Albertine	
11 Laup.	Gerhard ●	

16. P. p. 3. a. J. P. — Naini-linna surnust. Luuk. 7, 11—17.

12 Pühap.	Sirus	
13 Esmasp.	Amatus	
*14 Teisip.	Risti ülend. p.	
15 Keskn.	Nikodemus	Hea ilm.
16 Neljap.	Jakobina	
17 Reede	Lambertus	
18 Laup.	Tõnts	

17. P. p. 3. a. J. P. — Wee-tõbisest. Luuk. 14, 1—11.

19 Pühap.	Tints ☾	
20 Esmasp.	Marianne	
21 Teisip.	Matteuse p.	
22 Keskn.	Morits	Segane
23 Neljap.	Hosea	
24 Reede	Joann. saam. p.	ilm
25 Laup.	Kleowas	

18. P. p. 3. a. J. P. — Suuremast käsust. Matt. 22, 34—46.

*26 Pühap.	**Joann. õp. p.** ●	
27 Esmasp.	Adolw	wahelt
28 Teisip.	Wenzeslaus	
29 Keskn.	**Mihkli p.**	wihma.
30 Neljap.	Hironimus	

X. Oktober. Wiina-kuu.



*1 Reede	Maria k. ja e.	Udune.
2 Laup.	Wolrat	

19. P. p. 3 a. J. P. — Alwatud inimesest. Matt. 9, 1—8.

3 Pühap.	**Lõikuse p.** ☽	
4 Esmasp.	Prants	
5 Teisip.	Amalie	
6 Keskn.	Sirak	Selge
7 Neljap.	Jairus	
8 Reede	Samuela	ja jahe ilm.
9 Laup.	Jaak	

20. P. p. 3. a. J. P. — Pulma riidest. Matt. 22, 1—14.

10 Pühap.	Arwid, Mai	
11 Esmasp.	Burghard ●	
12 Teisip.	Walwrid	Niiske
13 Keskn.	Angelus	
14 Neljap.	Kai	ja külm.
15 Reede	Hedwig	
16 Laup.	Gallus	

21. P. p. 3. a. J. P. — Kuninga-mehe pojast. Joann. 4, 47—54.

*17 Pühap.	Keiserlikude Majesteetide õnnelik pääsemine Borki raudtee-õnnetusest	
**18 Esmp.	**Lutheruse usu üleswõtmise püha**	
19 Teisip.	Lutsius ☾	
20 Keskn.	Welitsian	Muutlikud ilmad.
**21 Neljp.	Keisri Herra trooni-pääle saamise püha	
*22 Reede	Kaasani Maarja p.	
23 Laup.	Sewerin	

22. P. p. 3. a. J. P. — Kawalast sulasest. Matt. 18, 23—35.

24 Pühap.	Hortensia	
25 Esmasp.	Krispin ●	Külmad
26 Teisip.	Amandus	
27 Keskn.	Kapitolin	ja pahad
28 Neljap.	Siimon Juudas	
29 Reede	Hels	ilmad.
30 Laup.	Absalon	

23. P. p. 3. a. J. P. — Kohtu rahast. Matt. 22, 15—22.

31 Pühap.	Wolhwgang	

XI. November. Talwe-kuu.



1 Esmasp.	Pühade päew	
2 Teisip.	Hingede p. ☽	
3 Kestn.	Tilemann	Udune
4 Neljap.	Otto	
5 Reede	Lotta	ilm.
6 Laup.	Leonhard	

24. P. p. 3. a. J. P. — Jairi tütrest. Matt. 9, 18—26.

7 Pühap.	Enno	
8 Esmasp.	Aleksandra	
9 Teisip.	Teodor	Külmad
10 Kestn.	**Martin Luth.** ☾	
11 Neljap.	Martin piiskop	ilmad.
12 Reede	Jonas	
13 Laup.	Eügen	

25. P. p. 3. a. J. p. — Matt. 24, 15—28. 1 Tess. 4, 13—18.

**14 Pühap.	Keisri Herra körge ema sündimise päew	
15 Esmasp.	Leopold	Lumesadu.
16 Teisip.	Ottomar	
17 Kestn.	Hugo ☾	
18 Neljap.	Esra	
19 Reede	Elisabet	Külmetab.
20 Laup.	Amos	

26. P. p. 3. a. J. P. — Wiimsest kohtu päewast. Matt. 25, 31—46.

**21 Pühap.	**Surnute p.**	
	Maarja ohw. p.	Külmad
**22 Esma.	Troonipärija sündimise- ja nimepäew	
23 Teisip.	Eleonora	ilmad,
24 Kestn.	Lebrecht ●	
25 Neljap.	Kadrina p.	wahelt lumesadu.
26 Reede	Konrad	
27 Laup.	Paabu	

1. Kristuse tulem. P. — Kristuse sisseseõitmisest. Matt. 21, 1—9.

28 Pühap.	**1. Kristuse tulemise püha.**	
29 Esmasp.	Ewart	
30 Teisip.	Andrese päew	

XII. Detsember. Jõulu-kuu.



1 Kestn.	Arnold ☽	
2 Neljap.	**Meta**	
3 Reede	Kola	Parajad
4 Laup.	Barbara	

2. Kr. tulem. P. — Wiimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25—36.

5 Pühap.	Sabina	
**6 Esmasp.	**Nigula p.**	**Keisri Herra nimepäew.**
7 Teisip.	Antonia	
8 Kestn.	Maria s. p.	talwised
9 Neljap.	Juhkum ●	
10 Reede	Judit	ilmad.
11 Laup.	Woldemar	

3. Kristuse tulem. P. — Joannes wangi-tornis. Matt. 11, 2—10.

12 Pühap.	Ottilie	
13 Esmasp.	Lutsia	Udune,
14 Teisip.	Nikasius	
15 Kestn.	Johanna	wahelt lumesadu.
16 Neljap.	Alwine ☾	
17 Reede	Hinno	Selge.
18 Laup.	Kristohw	

4. Kristuse tulem. P. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28.

19 Pühap.	Lot	
20 Esmasp.	Aabram	
21 Teisip.	Tooma p.	Udune
22 Kestn.	Beata	
23 Neljap.	Tohwer ●	ilm
24 Reede	Adam, Eewa	
**25 Laup.	**1. Jõulu P.**	paraja külmaga

P. p. Jõulu püha. — Simeon ja Hanna. Luuk. 2, 23—40.

**26 Pühap.	**2. Jõulu P.**	
*27 Esmas.	Ewang. Joan.	
28 Teisip.	Süüta laste p.	Lumesadu,
29 Kestn.	Noa	
30 Neljap.	Taawid	wähe tuult.
31 Reede	Silwester ☽	

Kiriku ja kroonupühad, millal koolid ja kohtud kinni on.

1. januaril — Nääri päew.
6. „ — Kolme kuninga päew.
2. weebruaril — Küünla päew.
6. 7. „ — Wõinädal.
18. „ — Palwe päew.
21. märtsil — Palmipuude püha.
25. „ — Suur neljapäew.
52. „ — Maarja kuulutamise päew.
26. „ — Suur reede.
27. „ — Suur laupäew.
28. „ — Lihawõtte esimene püha.
29. „ — Lihawõtte nädal.
23. aprillil — Keiserliku Majesteeti Keisri Proua Aleksandra Feodorowna nimepäew.
6. mail — Taewaminemise päew.
6. „ — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitshi sündimise päew.
9. „ — Nigula päew.
14. „ — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra ja Proua troonimise püha.
16. „ — Nelipühi.
25. „ — Keiserliku Majesteeti, Keisri Proua Aleksandra Feodorowna sündimise päew.
24. juunil — Jaani päew.
29. „ — Peetri-Paawli päew.
22. juulil — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Feodorowna nimepäew.
6. augustil — Kristuse äraseletamise päew.
15. „ — Rukki Maarja päew.
29. „ — Joannese surma päew.
30. „ — Aleksander-Newski püha.
8. septembril — Maarja sündimise päew.
14. „ — Risti ülendamise päew.
26. „ — Apostli Joannese päew.
1. oktobril — Maarja kaitsemise ja eestpalwe päew.
3. „ — Lõikuse püha.
17. „ — Keiserlikude Majesteetide õnnelik pääsemine Borki raudtee õnnetusest.
18. „ — Lutheruse usu üleswõtmise püha.
21. „ — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitshi trooni pärimise püha.
22. „ — Kaasani Maarja püha.
14. novembril — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Feodorowna sündimise päew.
21. „ — Surnute püha.
21. „ — Maarja ohwerdamise päew.
22. „ — Keiserliku Kõrguse, Suurwürsti ja Auujärjepärija Mihail Aleksandrowitshi sündimise- ja nimep.
28. „ — 1. Kristuse tulemise püha.
6. detsembril — Nigula päew. Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitshi nimepäew.
25.—27. „ — Jõulu pühad.

Päewa tõus ja loojaminek.

1.	januaril	tõuseb	päike:	k.	8,	54	m.,	läheb looja:	k.	3,	49 m.
11.	„	„	„	„	8,	40	„	„	„	4,	11 „
21.	„	„	„	„	8,	20	„	„	„	4,	35 „
31.	„	„	„	„	7,	57	„	„	„	4,	59 „
10.	webruaril	„	„	„	7,	31	„	„	„	5,	23 „
20.	„	„	„	„	7,	4	„	„	„	5,	47 „
2.	märtsil	„	„	„	6,	35	„	„	„	6,	11 „
12.	„	„	„	„	6,	7	„	„	„	6,	33 „
22.	„	„	„	„	5,	38	„	„	„	6,	56 „
1.	aprillil	„	„	„	5,	9	„	„	„	7,	19 „
11.	„	„	„	„	4,	42	„	„	„	7,	41 „
21.	„	„	„	„	4,	18	„	„	„	8,	5 „
1.	mail	„	„	„	3,	54	„	„	„	8,	26 „
11.	„	„	„	„	3,	34	„	„	„	8,	46 „
21.	„	„	„	„	3,	19	„	„	„	9,	3 „
31.	„	„	„	„	3.	10	„	„	„	9,	15 „
10.	juunil	„	„	„	3,	9	„	„	„	9,	20 „
20.	„	„	„	„	3,	14	„	„	„	9,	18 „
30.	„	„	„	„	3,	27	„	„	„	9,	9 „
10.	juulil	„	„	„	3,	44	„	„	„	8,	52 „
20.	„	„	„	„	4,	5	„	„	„	8,	32 „
30.	„	„	„	„	4,	27	„	„	„	8,	8 „
9.	augustil	„	„	„	4,	48	„	„	„	7,	42 „
19.	„	„	„	„	5,	11	„	„	„	7,	15 „
29.	„	„	„	„	5,	32	„	„	„	6,	46 „
8.	septembril	„	„	„	5,	54	„	„	„	6,	18 „
18.	„	„	„	„	6,	16	„	„	„	5,	49 „
28.	„	„	„	„	6,	38	„	„	„	5,	21 „
8.	oktobril	„	„	„	7,	1	„	„	„	4,	54 „
18.	„	„	„	„	7,	25	„	„	„	4,	28 „
28.	„	„	„	„	7,	49	„	„	„	4,	4 „
7.	nowembril	„	„	„	8,	12	„	„	„	3,	44 „
17.	„	„	„	„	8,	34	„	„	„	3,	28 „
27.	„	„	„	„	8,	52	„	„	„	3,	19 „
7.	detsembril	„	„	„	9,	2	„	„	„	3,	18 „
17.	„	„	„	„	9,	5	„	„	„	3,	25 „
27.	„	„	„	„	9,	1	„	„	„	3,	39 „

Loomade tiinuseaeg.

Keskmiseks tiinuse- ehk kandmiseajaks arwatakse: hobustel 48½ nädalad ehk 340 päewa; weistel 40½ nädalad ehk 285 päewa; lammastel ja kitsedel ligi 22 nädalad ehk 154 päewa; sigadel üle 17 nädalad ehk 120 päewa; koertel 9 nädalad ehk 63 kuni 65 päewa; kassidel 8 nädalad ehk 56 kuni 60 päewa.

Kõige pikem tiinuseaeg on: hobustel 419 päewa, weistel 321 päewa, lammastel ja kitsedel 158 päewa, sigadel 133 päewa.

Kõige lühem tiinuseaeg on: hobustel 330 päewa, weistel 240 päewa, lammastel ja kitsedel 147 päewa, sigadel 109 päewa.

Haudumiseaeg.

Kanad haudowad 19—24 päewa (enamiste 21 päewa), kalkunid 26—30 päewa, hanid 26—33 päewa, pardid 28—32 päewa.

Suur üks-kord-üks.

Kui eesseiswa arwuga ülewelseiswat arwu kaswatatakse, siis on alseisew arw saadus.

Näituseks: 13 naela wõid, 18 kopikat nael, teeb wälja 2 rubla 34 kop.

On murrujagudega tegemist, siis tarwitatakse kõrwalseiswat wäikest tabelit.

Näituseks: Kui palju teeb wälja 13 korda $^3/_4$? Kostus leida 13 reas $^3/_4$ al $= 9^3/_4$.

	¼	½	¾
2—	½	1	1½
3—	¾	1½	2¼
4—1		2	3
5—1¼		2½	3¾
6—1½		3	4½
7—1¾		3½	5¼
8—2		4	6

	¼	½	¾
9—2¼		4½	6¾
10—2½		5	7½
11—2¾		5½	8¼
12—3		6	9
13—3¼		6½	9¾
14—3½		7	10½
15—3¾		7½	11¼

1																			
2	2																		
3	2	3																	
	6	9																	
4	2	3	4																
	8	12	16																
5	2	3	4	5															
	10	15	20	25															
6	2	3	4	5	6														
	12	18	24	30	36														
7	2	3	4	5	6	7													
	14	21	28	35	42	49													
8	2	3	4	5	6	7	8												
	16	24	32	40	48	56	64												
9	2	3	4	5	6	7	8	9											
	18	27	36	45	54	63	72	81											
10	2	3	4	5	6	7	8	9	10										
	20	30	40	50	60	70	80	90	100										
11	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
	22	33	44	55	66	77	88	99	110	121									
12	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12								
	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144								
13	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
	26	39	52	65	78	91	104	117	130	143	156	169							
14	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						
	28	42	56	70	84	98	112	126	140	154	168	182	196						
15	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15					
	30	45	60	75	90	105	120	135	150	165	180	195	210	225					
16	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	208	224	240	256				
17	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
	34	51	68	85	102	119	136	153	170	187	204	221	238	255	272	289			
18	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
	36	54	72	90	108	126	144	162	180	198	216	234	252	270	288	306	324		
19	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
	38	57	76	95	114	133	152	171	190	209	228	247	266	285	304	323	342	361	
20	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	40	60	80	100	120	140	160	180	200	220	240	260	280	300	320	340	360	380	400
21	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	42	63	84	105	126	147	168	189	210	231	252	273	294	315	336	357	378	399	420	441
22	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	44	66	88	110	132	154	176	198	220	242	264	286	308	330	352	374	396	418	440	462	484

Wene Keisri Herra suguselts.

Keiserlik Majesteet, Keisri Herra Nikolai II. Aleksandrowitsch, Wene riigi Jsewalitseja, sünd. 6. mail 1868, nimepäew 6. detsembril.

Keisri Herra Kõrge Ema **Keiserlik Majesteet Keiserina Maria Feodorowna,** sünd. 14. Nowembril 1847, nimepäew 22. juulil; oli abielus Keisri Herra Aleksander III-ga, (Jumalas hingama läinud 20. oktobril 1894.

Keisri Herra Kõrge Proua **Keiserlik Majesteet Aleksandra Feodorowna,** sünd. 25. mail 1872, nimepäew 23. aprillil, laulatatud 14. nowembril 1894. Hesseni Suurhertsogi Ludwig IV. ja tema abikaasa Suurhertsogina Alice tütar.

Keiserlik Kõrgus, Auujärjepärija, Herra ja Suurwürst **Michail Aleksandrowitsch,** sünd. 22. nowem. 1878, nimep. 22. nowembr.

Keisri Herra Kõrged Tütred:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Olga Nikolajewna,** sünd. 3. nowembril 1895, nimepäew 11. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Tatjana Nikolajewna,** sünd. 29. mail 1897, nimepäew 12. jaanuaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Nikolajewna,** sünd. 14. juunil 1899, nimepäew 22 juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Anastasia Nikolajewna,** sünd. 5. juunil 1901, nimepäew 22. detsembril.

Keisri Herra Kõrged Õed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Ksenia Aleksandrowna,** (waata allpool).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Olga Aleksandrowna,** sünd. 1. juunil 1882, nimepäew 11. juulil, 27. juulist 1901 abielus Kõrguse Prints Peter Aleksandrowitsh von Oldenburgiga.

Keisri Herra Kõrged Onud ja Tädid:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Wladimir Aleksandrowitsch,** sünd. 10. aprillil 1847, nimep. 15. juulil. Tema abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Pawlowna,** sünd. 2. mail 1854, nimep. 22. juulil. Nende lapsed: Keiserlikud Kõrgused: Suurwürst **Kirill Wladimirowitsch,** sünd. 30. septembril 1876, nimep. 11. mail. Suurwürst **Boris Wladimirowitsh,** sündinud 12. nowembril 1877, nimep. 2. mail. Suurwürst **Andrei Wladimirowitsch,** sünd. 2. mail 1879, nimep. 30. nowembril. Suurwürstinna **Jelena Wladimirowna,** sünd. 17. jan. 1882, nim. 21. mail, laulatud 16. augustil 1902 Kuningliku Kõrguse Kreekamaa printsi Nikolaus'ega.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Aleksij Aleksandrowitsch,** sünd. 2. januaril 1850, nim. 20. mail.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Sergij Aleksandrowitsch,** sünd. 29. aprillil 1857, nim. 5. juulil. Abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Jelisaweta Feodorowna,** sünd. 20. oktobril 1864, nim. 5. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Pawel Aleksandrowitsch,** sünd. 21. septembril 1860, nimepäew 29. juunil, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürstinna Aleksandra Georgijewna'ga, († 12. sept. 1891). Tema Lapsed: Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Dimitri Pawlowitsch,** sündinud 6. septembril 1891, nim. 21. sept. Keiserlik

Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Pawlowna,** sünd. 6. aprillil 1890, nimepäew 22. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Aleksandrowna,** sünd. 5. oktobril 1853, nimepäew 22. juulil, oli abielus Kuningliku Kõrguse Suure-Britannia printsi Alfred Ernst Albert, Sachsen-Koburg-Gotha herzogiga.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Aleksandra Josifowna,** sünd. 26. juunil 1830, nim. 23. aprillil, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürsti Konstantin Nikolajewitschiga, († 13. jan. 1892). Tema lapsed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Nikolai Konstantinowitsch,** sünd. 2. webruaril 1850, nimepäew 6. detf.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Konstantin Konstantinowitsch,** sünd. 10. augustil 1858, nimepäew 21. mail. Tema abikaas: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Jelisaweta Mawrikiewna,** sündinud 13. januaril 1865, nimepäew 5. sept. Nende lapsed: Kõrgused: Würst Joann Konstantinowitsch, sünd. 23. juunil 1886, nimepäew 24. juunil. Würst Gawril Konstantinowitsch, sünd. 3. juulil 1887, nimepäew 13. juulil. Würst Konstantin Konstantinowitsch, sünd. 20. detsembril 1890, nimepäew 21. mail. Würst Oleg Konstantinowitsch, sünd. 15. now. 1892, nimepäew 20. sept. Würst Igor Konstantinowitsch, sünd. 29. mail 1894, nimep. 5. juunil. Würstinna Tatjana Konstantinowna, sünd. 11. januaril 1890, nimep. 12. januaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Dimitri Konstantinowitsch,** sünd. 1. juunil 1860, nimepäew 21. sept.

Kuninglik Majesteet, Hellenide kuningana **Olga Konstantinowna,** sündinud 22. augustil 1851, nimepäew 11. juulil, abielus Hellenide Kuninga Majesteet Georg'iga I.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Wjera Konstantinowna,** sünd. 4. webruaril 1854, nimepäew 17. septembril, oli abielus Kuningliku Kõrguse, Würtembergi herzog Wilhelm Jewgeni'ga.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Nikolai Nikolajewitsch,** sünd. 6. novembril 1856, nimepäew 27. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Peter Nikolajewitsch,** sündinud 10. januaril 1864, nimepäew 29. juunil. Tema abikaas: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Miliza Nikolajewna,** sünd. 14. juulil 1866 nimepäew 19. juulil. Nende lapsed, Kõrgused: Würst Roman Petrowitsch, sünd. 5. oktobril 1896, nimep. 19. juulil. Würstinna Marina Petrowna, sünd. 28. webruaril 1892, nimep. 28. webruaril. Würstinna Nadeshda Petrowna, sündin. 3. märtsil 1898, nimepäew 17. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Michail Nikolajewitsch,** sünd. 13. oktobril 1832, nimepäew 8. novembril, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürstinna Olga Feodorownaga († 31. märtsil 1891). Tema lapsed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst Nikolai Michailowitsch, sünd. 14. aprillil 1859, nimep. 6. detsembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst Michail Michailowitsch, sünd. 4. oktobril 1861, nimep. 8. novembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst Georgij Michailowitsch, sünd. 11. augustil 1863, nimep. 26. novembril. Tema abikaasa Keiserlik Kõrgus-Suurwürstinna Maria Georgiewna, sünd. 20. webr. 1876, nimep. 22. juulil. Nende laps: Kõrgus Würstinna Nina Georgiewna, sünd. 7. juunil 1901, nimepäew 14. januaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst Aleksander Michailowitsch, sünd. 1. aprillil 1866, nimep. 30. augustil. Tema abikaasa Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna Ksenia Aleksandrowna, sündinud 25. märtsil 1875, nimepäew 24. januaril. Nende lapsed, Kõrgused: Würst Andrei Aleksandrowitsch, sünd. 12. jaanuaril 1897, nimep. 30. novembril. Würst Feodor Aleksandrowitsch, sünd. 11. detsembril 1898, nimep. 16. mail. Würst Nikita Aleksandrowitsch, sünd. 4. januaril 1900, nimepäew 24. juunil. Würst Dimitri Aleksandrowitsch, sünd. 2. Augusti 1901, nimepäew 26. oktobril. Würst Rostislaw Aleksandrowitsch, sündinud 11. novembril 1902. Würstinna Irene Aleksandrowna, sündinud 3. juulil 1895, nimepäew 5. mail.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst Sergij Michailowitsch, sünd. 25. septembril 1869, nimep. 25. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna Anastasija Michailowna, sünd. 16. juulil 1860, nimep. 22. detsembril, oli abielus Meklenburg-Schwerini suurherzogi Kuningliku Kõrguse Friedrich Franz'iga.

Laada-pidamise päewad Liiwi- ja Eestimaal.

Nääri-kuul: 7. Rias, 3 p. Jurjewis (Tartus), suur laksa laat 3 näd. Wõrul, lina laat, 2 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas lina laat 2 p. — 10. Haapsalus 2 p. — 17. Koluweres, 2 p. — 22. Wõnnu linnas, elaja ja hooste laat, 2 p. — 25. Wiljandis, 3 p. Wolmris 6 p. — 26. Keblastes, linalaat, 2 p. — 28. ja 29. Rakweres 2 p. — Raplas 3. reedel pärast Nääri päewa. — Pärnus, wiimsel kesknädalal ja neljapäewal Nääri kuus

Küünla-kuul: 2. Baltiskis, 2 p. — 3. Walgas. — 3. Wiljandis laksa l., 8 p. — 4. (Jurjewis) Tartus, lina laat, 2. p. Wõrul, 2 p. — 6. Paides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laat, 2 p. — Audru mõisas, reede enne Wastla päewa. Lihulas, esmaspäew enne Wastla p. — 12. Kuresaares, laksa laat, 10 p. — 15. Wiljandis, lina laat 3 p. Wõnnus, lina laat, 2 p. Rias, hooste ja kauba laat, 8 p. — 18. Jõhwis, 2 p. — 20. Oisos, Türi kihelkonnas, hooste ja lina laat 2 p. — 22. Wõrul, laksa laat, 8 p. — 15. Wolmris, lina laat, 5 p. — 20. ja 21. Kiwilo kõrtsi juures, 2 p. — 27. Lemsalis lina laat 2 p.

Paastu-kuul: 1. Waimastweres Laiuse kihelkonnas 1 p. 10. Wast-Narwas 3 p. 10., 11. ja 12 Peterburgi kuberm. Oudowa kreisis Strägowa luteruse usu kiriku juures. — 12. Woldis, Äksi kihelkonnas. — 15. Paides. — 15. ja 16. Kokkora mõisas Kallaste külas (Krasnagor) 2 p. — 20. Sõrristes, Kambja kihelkonnas, loojuste ja kauba laat. — 20. Wana-Antsmõisas, Hauka kõrtsi juures, elajate, hobuse ja kraamilaat. — Keila kiriku juures esmaspäew pärast 3-dama pühapäewa paastus. — Walgutas, neljapäew enne Suurt neljapäewa.

Jüri-kuul: 1. Wastse-Prangli mõisas Kambja kihelk. — Sadokülas. — 6. Lutsniku mõisas Rõuge kihelk. — Wiljandis, 8 päewa pärast Suurt neljap. — 10. Wasula mõisas Jurjewi (Tartu) kreisis. — 10. Wõru linnas, lojuste ja kauba laat, 2 p. — 16. ja 17. Walgas, hooste laat. — 16. ja 17. Ahjas, Kärsa kõrtsi juures, hooste ja karjaloomade laat. — 19 Pärnus. — 20. Annias, 2 p. — 20. ja 21. Ruhja alewis. — 20. ja 21. Uue-Otepääs. — 23. Wolmershowis. — 25. Wana-Sakkenhowis. — 28. Reolas, Kambja kihelkonnas. —

29. ja 30. Kaiawere mõisas Jurjewi kreisis Pattaste kõrtsi juures. Palmse mõisas (Eestim.) Witna kõrtsi juures, kesknäd., neljapäewal ja reedel pärast Lihawõtet. — Rakwere, esmasp. ja teisip. 1 nädal pärast Lihawõtet. — Pärnus, kesknädalal ja neljapäewal enne Jüripäewa.

Lehe-kuul: 1. Karilatses Kähri kõrtsi juures, lojuste ja hooste laat, 2 p. — 10. Rigula laat, Wõõbsus, Räpina kihelkonnas. — Loodi mõisas, päew pärast Taewaminemise pühа.

Jaani-kuu: 1. Wastse Kuuste Lotwina karjamõisas, hobuste ja karjaloomade laat. — 11. Wõnnus, 7 p. — 10. Mustwe alewis (Tshornas), 3 p. — 17. ja 18. Rakwere, 2 p. — 18. Walgas. — 20. Riias, 3. näd. — 20. Wõrul, 1 p. — 20. Tallinnas, sakса laat, 2 näd. — 20. Palmsi mõisas (Eestimaal) 3 p. — 20. Paides. — 21. Jurjewis (Tartus), 1 p. — 22. Wiljandis. 1 p. — 27. Tallinnas, willa laat, 8 p. — 27. Tarwastu mõisas, 1 p. — 29. Loodi mõisas. — Marjamaas esmaspäew ja teisipäew enne Jaanipäewa.

Heina-kuul: Pärnus esimesel kesknädalal ja neljapäewal. — 2. Karksi mõisas, karja laat, 2 päewa. — 20. Riias, willa laat, 3 p. — 20. Pärnus, sakсalaat 3 näd. — 26. Wolmris.

Lõikuse-kuul: 1. Kuressaares, Jama kihelk., Sere mõisas 3 p. — 10. Walgas ja Lemsis. — 15. Helmes, 2 p. — 24. Kosse ja Rosi mõisas. — 24. Wastsemõisas (Wiljandimaal). — 26. Killingi mõisas. — 26. Wõru linnas, 2 p. — 30. Kantsu mõisas.

Mihkli-kuul: 1. Torki mõisas, Jaama kihelk., Kuressaares 3 p. — 1. Otius, Türi kihelkonnas, lojuste ja kauba laat, 2 p. — Abja ja Tammiste mõisas, 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 6. Räpinas, 2 p. — 8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Jurjewis (Tartus). — 9. Adseli, Kastna ja Purtniku mõisas. — 10. Patkülas, Oldre mõisas. Paides, 2 p. Wanas Salatsis ja Suuresmõisas (Muhum.). — 10. Sürgawees, 2 p. — 12. ja 13. Wana-Antsmõisas, 2 p. — 14. Haapsalus, 2 p. — 15. Põrawere mõis. Uuemõisas (Lõuna-Harjum.) hakkab kolmandamal teisipäewal Mihkli kuul. — 15. Kuressaares ja Põltsamaal, 2 p. Koorte ja Salatsi mõisas. — 15. ja 16. Tori mõisas Perno maakonnas. — 15., 16. ja 17. Peterburgi kubermangus Oudowa kreisis Strägowa luteruse usu kiriku juures. — 16. Kirepi mõisas, 2 p. — 18. Audru mõis. — 20. Kawastu mõisas Koosa kõrtsi juures kraami, elajate ja hobuste laat 1 p. — 20. Keeni mõisas Sangaste kihelkonnas Tintso kõrtsi juures. — 20. Lanemetsas Hargla kihelk. — 20. Wändras 2 p. Narwas 3 p. — 21. Sännas. Wolmris. Paldiskis; 2 p. — 21. Reolas, Kambja kihelk. — Palmsis, Witna kõrtsi juures, 1 näd. enne Mihkli p. 3 p. — 23. ja 24. Kaiaweres Jurjewis Kreisis Pattaste kõrtsi juures. — 24. Wiljandis, Wõrus ja Lihulas, 2 p. — 25. Purtneku mõisas 2 p. — 26. Kuressaares, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Jurjewis (Tartus), 3 p. Walgas 2 p. Rawanurmes, Wastselina kihelk., 2 p. Keblaste mõisas. Mihkli ja Keila kiriku juures 3 p. — Pärnus, kesknädalal ja neljapäewal enne Mihkli päewa. — Jõelehtmes, nädal pärast Mihkli p. — Raplas, 1. reedel pärast Mihkli päewa.

Wiina-kuul: 1. Erastweres Ritsiko kõrtsi juures hobuste ja lojuste laat. 1. Kuressaares, Hainaste ja Kaarma Suures mõisas, 3 p. — 2. Wastsemõisas, 2 p. — 2. Rannus Kulli kõrtsi juures hooste ja karjaloomade laat. — Rakwere, Mihkli laat, 2., 3. ja 4. — 4. Koloweres, 2 p., Pühajärwe mõisas Nuustaku laat. Jõhwis 3. p. — 5. Awinurme mõisas, Lohusu külas, kauba, lojuste ja hooste laat, 2 p., — 5. Wõõbsus. — 6. Lutsniku mõisas Rõuge

kihelk. — 6. Tarwastus, 2 p. — 6. Taakerperas. — 8. Walgas. — 9. Lemsis ja Tali wabriku juures. — 10. Käo ja Moosekatse mõisas, 2 p., Kassinurme mõisas, elaja ja lina laat, 2 p. — 11. Laatre mõisas. — 13. Alamustes (Krotusse kõrtsi juures) lojuste ja kauba laat. — 13. Pikjärwes Kanepi kihelkonnas, Kitse kõrtsi juures, karjaloomade, hobuste, põllu- ja aijawilja, poodi-kauba ja kraami laat. — 15. Weski mõisas, 2 p. — 15. Sadokülа mõisas. — 16. Wõnnus 2 p. — 16. ja 17. Abjas Kärsa kõrtsi juures hooste ja karjaloomade laat. — 18. Mõniste ja Sindi mõisas. — 19. Kulina mõisas. — 20. Wändras, 2 p. — 22. Nissi mõisas. — 23. Kambja kihelkonnas Ranitsa mõisas Wissi kõrtsi juures 1 p. — 23. Wana-Ants-mõisas Hauka kõrtsi juures elajate, hobuste ja kraami laat — 25. ja 26. Arola mõisas Otepää kihelkonnas. — 28. Walgas. — 28. Wolmris, 2 p. — 28. Jõgewa mõisas (Laisholm), 2 p. — 28. Missо mõisas.

Talwe-kuul: 1. Jurjewis (Tartus), lina laat, 2 p. — 10. Mustwee külas, 3 p. Wõrus 2 p. — 10. Paides, lina laat, 2 p. — 15. Wigalas (Länem.) lina laat, 2 p. Woltwedi mõisas. — 20. Walgas, lina laat, 2 p. — 25. Wiljandis ja Wolmris, lina laat, 2 p.

Jõulu-kuul: 1. Wask-Narwas, 3 p. Alatskiwi mõisas, Lahe kõrtsi juures. — 5. Põraweres lina laat. — 7. Wõõbsus. — 10. Krüüneri mõisas Kambja kihelkonnas Sillaoja kõrtsi juures, karjaloома, hobuste, põllu- ja aijawilja, poodi-kauba ja kraamilaat. Wõnnus, lina laat, 2 p. Riias, jõulu laat kunni 10. Nääri kuu päewani. — 12. Merjamas. — Pärnus, kesknädalal ja neljapäewal enne kolmanda Kristuse tulemise pühа enne Jõulu. — 13. ja 14. Wõrul, lina laat, 2 p. — 16. Paides, lina laat, 2 p. — 20. Oriku mõisas Abisaare karjamõisa juures Kambja kihelkonnas. — 27. Walgas, sakса laat, 10 päewa.

Kirjade ja pakkide postiraha.

Lihtkirjade eest on terwes Wenemaal 7 kop., linnades aga 3 kop. iga loodi pealt postiraha maksta. Ristpaela all saadetud trükitööde eest tuleb iga 4 loodi pealt 2 kop. maksta. Kirja kinnitamine maksab peale postiraha 7 kop. Kui kinnitatud kiri posti peal kaduma läheb, siis on kirjasaatjal õigus 10 rubla iga kadunud kirja eest kahjutasumist nõuda. Selle juures ei ole tal muud tarwis, kui kinnitamise kwitungi ette näidata. Kirjamarkisid saab posti pealt, tükk 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 20, 35, 50, 70 kop. ja 1 rubla. Tembeldatud kirjaümbrikud maksawad 7½ ja 14½ kop. tükk, lahtised postkaardid 3, ja kui wastus ette ära maksetakse 6 kop. tükk. Tembeldatud ümbrikuid ei wõi raha saatmiseks mitte tarwitada. Pakkide saatmise eest Euroopa Wenemaal on maksta: 2 naela eest 20 kop., 2 kuni 7 naela 40 kop., üle 7 naela 40 kop., kus weel iga naela eest wersta kauguse järele arwatud juure maksta on: 500 wersta 5 kop., 500 kuni 1000 wersta 10 kop., 1000 kuni 2000 wersta 20 kop., 2000 kuni 3000 wersta 25 kop., 3000 kuni 4000 wersta 30 kop., 4000 wersta ja enam 35 kop. Kõige alam hind pakkide eest, raskuse ja kauguse peale waatamata, on 20 kop. Paki äraandmise juures antakse posti pealt 5 kopikaline kwitung wastu. Kui pakk posti peal kaduma läheb, maksab postiwalitsus saatjale kwitungi ettenäitamise peale paki hinna wälja, aga ainult siis, kui hind saatmise juures üles on antud; lihtpakkide eest, mille hind mitte üles antud pole, ei wastuta postiwalitsus mitte. Hinnapaki juures peab pealkiri „Цѣнное“ (hinnaline) seisma

ja hind terwetes rublades tähtedega üles tähendatud olema. Pakkisid, mille hind üle 5000 rubla kannab, ei wõeta posti peal mitte wastu.

Rahakirjade eest, mille juures „Денежное на ..... руб." adressi peale tuleb kirjutada, maksetakse: a) kaaluraha: 7 kop, loodi pealt omamaal ja 10 kop. loodi pealt wäljamaale, b) kinnitamise raha: kuni 600 rublani ½ kop. rubla pealt; 600–1600 rublani ¼ kop. rubla pealt ja weel 1 rbl. 50 kop. lisamaksu; üle 1600 rbl. ⅛ kop. rubla pealt ja weel 3 rbl. 50 kop. lisamaksu. Peale selle on weel 7 kop. omamaa- ja 10 kop. wäljamaa kirja kinnitamise eest maksta.

Waskraha wõib kirja sees saata kuni 9¾ kop., hõberaha kuni 4 hõberubla ja 95 kop., ja kuldraha kunni 30 rubla; raha peab aga nõnda paberi sisse pandud olema, et ta liikuda ei anna. Kadumaminemise korral maksab kroonu kwitungi ettenäitamise peale täie summa wälja.

Telegrammid. Telegrahwi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjustaks terwel Wenemaal on 15 kop. Maks iga üksiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasse Europa-Wenemaa kohta, Soomemaale ja Kaukasiasse 5 kop. 3) Asia Wenemaale 10 kop.

Stempelmargid. 80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wolikirjade, sündimise-, ristimise-, laulatuse- ja surnutähtede peale, siis ka palwe- ja kaebtuskirjade peale igasse kohtusse. Wastuse tarwis tuleb weel teine mark à 80 kop. palwekirjale juurde panna.

Kwitungide peale, mis üle 5 rbl. lähewad, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kwiteerija oma nime läbi kirjutab

Tagasiwaade.

Ka möödaläinud aastal on maailma rahwaste elus suuri liikumisi ette tulnud. **Lõuna-Amerikas** hakkas **Wenetsuela** wabariik oma Euroopa wõlglastele wastu törkuma ja ei tahtnud oma wõlgasid ära õiendada. Saksamaa ja Inglismaa pidiwad kangekaelsid wõlgnikusid wõla tasumisele sundima ja neile meele tuletama, et „wõlg on wõõra oma". Kui Põhja-Ameerika Ühendatud riigid karistajaid ei oleks takistanud, Wenetsuela käsi ehk oleks halwaste käinud. Wenetsuela alandas ennast natuke ja tõotas oma wõlga ära tasuda. Siisgi pole tüliasi weel mitte nimetatud riikide wahel lõpu otsust leidnud. Ehk teeb Haagi linna rahukonwerents niisuguse otsuse, et kõik rahule jääwad ja oma kätte saawad.

Põhja- ja Kesk-Ahwrikas oli Prantslastel ja Inglastel rahwastewahelisi asju õiendada. **Inglasel** kestab sõda weel edasi ja nad on Mullah poolt mitu korda lüüa saanud; kuidas see sõda lõpeb, seda ei tea praegu weel keegi ette ära ütelda.

Prantslastel oli enam õnne. Paar masinasuurtüki laengut saadeti külasse ja mässajatel oli kohe mõistus peas; nad palusiwad armu ja tõotasiwad rahu pidada.

Kõige suurem sõjatuli ähwardas **Balkani-poolsaarel** lahti minna. Kuumawereliſed Makedonia elanikud tahtsiwad endid Türgi ialt wabastada, kuid suurriigid ei lasknud Euroopa rahu rikkuda. Türgil oli nüüd wõimalik rahukaitsmise nime al suurt sõjawäge Makedoniasse, iseäranis Bulgaria piirile, koguda ja nõnda mässutuld mõneks ajaks kustuda. Kes teab, kui kauaks see rahu kestab. — Tähed kuulutawad, et mässutuli weel suurema hooga, kui enne, hakkab loitma. Eks me näe, kuidas asjad argnewad.

Serbia kuningriigil oliwad sel aastal kurwad ja koledad päewad. 29. mail 1903 a. tõstis Serbia sõjawägi mässamisi ja tappis tigedal kombel oma kuninga Aleksandri ühes tema abikaasa Dragaga ja kuulutas Peetri Karageorgewitschi Serbia kuningaks. Kuningal Aleksandril oli kül sõjawäes poolehoidjaid, kuid nende arw oli mässajate wastu wäikene ja nad ei jõuudnud oma kuningat mitte kaitsta. Selles werises waatemängis sai peale kunningliku soo ka palju teisi ilmasüüta surma. Austria ja Wene walitsus tunnistasiwad uue kuninga Peetri I. seaduslikuks, aga nõuudsiwad mõrtsukate karistamist. Kuidas Serbia asjad edaspidi käiwad, seda on praegu raske ette ära ütelda.

Türgil on Makedoonias ja Persia piiril oma alamatega palju pahandust.

Austrial on Ungrimaaga rasked päewad. Ungarlased tahawad endid Austriast täitsa wabastada ja iseseiswat rahwariiki asutada. Senni ei ole neil weel mitte korda läinud oma mõtet teoks teha.

Saksamaal oliwad suured walimised käsil, kus sotsialdemokraatlased walitsusele suurt peawalu sünnitasiwad. See erakond kaswab märksa ja läheb riigile kardetawaks.

Sakseni troonipärija abikaasa **Louise** lahkus omast abikaasast, mis seal suurt ärewust sünnitas. Ka inimesesoo kõrgustel tuleb ette abielu pahandusi. Inimene on igal kõrgusel elsiw ja wõib langeda, kui tal tõsine kristlik eluwaade puudub.

Katoliku kirikul oliwad sel aastal tähtsad päewad. Paawst Leo XIII. suri ära ja tema asemele astus Pius X. Sellest loodetakse, et ta Italia walitsuse wastu leplikum on kui tema eelkäija. Kui uus paawst ennast Watikani wangist jõuab peasta, siin on temast ehk weel mõndagi head katoliku kirikule üleüldse ja Italiale iseäranis loota.

9. augustil suri tähtis inglis politikamees markis Lord Salisbury 73 aasta wanaduses. Ta oli kaua aega peaminister ja juhatas osawaste Inglise üleüldist politikat. Wanameelsed ütlewad talle tuhat tänu hauda järele, kuna wabameelsed nii mõndagi temast leidsiwad, millega nad mitte rahul ei olnud. Ta oli mees, keda rahwas ei teadnud armastada ega wihata, s. o. nad ei tundnud teda ligemalt.

9. augustil (27. juulil) kell 10 õhtul oli Lissabonis kange maawäriseminе. Hirmus asi, kui wundament jalgade al wangub ja emakene maa enam rahul ei seisa. Meil on wõimata sellest suurest ehmatusest, mis Lissaboni elanikkudel oli, enesele õiget pilti maalida. Meie wõime tänulikud olla, sest meie kalli kodumaa pind weel ei wangu. Loodame, et ta ikka nii kindlaks jääb!

3. juulil põles Pokrowskaja-Slobodas, Saamara kubermangus, 500 maja maha, ühes suurte wiljaaitadega, mille wäärtust 7 miljoni rubla peale arwatakse.

Augustikuul peeti Liiwimaal ja Pihkwa kubermangus suured sõjaharjutused ära, millest 2 korpust wäge osa wõttis. Sõjamasinat katsutakse aeg ajalt, kas ta laadusaste liigub, ehk on kuhugi määri tarwis. Niisugused katsed on sõjawäe kohta wäga tähtsad.

Poolamaal, kus senni katoliku-usu koolides usuõpetust wenekeeles anti, on nüüd Kõigekõrgemalt lubatud, katoliku usuõpetust emakeeles (Poolakeeles) anda.

Möödaläinud aastal on meie kodumaal mitu tähtsat mälestusepäewa peetud ja pühitsetud. **23. nowembril** 1902 aastal pühitses Kreditsisteem oma 100 aastast kestusepäewa. See asutus on ka meie talupoegadele wõimalikuks teinud maad omale päriseks osta ja oma elule sellega kindlat alust panna. Ilma Kreditsisteemi kaasaaitamiseta oleks meil Eestis wähe pärismaa pidajaid. Tõttagu ta weel teist sada aastat sellesama hea tagajärjega meie kodumaa kasuks!

12. detsembril 1902 a. oliwad meie ülikoolil joobelipääwad. Alma mater (helde ema), kes Balti poegi 100 aastat teaduse piimaga on imetanud, pidas oma sajaaastast sündimisepäewa suure röömuga. Õnne soowisid ja soowijaid oli igalt poolt Taaramäele kokku tulnud. Tartu ülikoolil on üleilmne tähendus. Tema pojad töötawad nii Idas kui Läänes, nii Põhjas kui Lõunas. Mis see kõige tähtsam: nad ei unusta kuskil oma heldet

ema (alma mater) ära, olgu nad Amerikas ehk Austraalias, Aasias ehk Ahwrikas, ehk minu pärast Suuremaailma-mere saartel. See suur saadikutekogu, mis joobelipidule oli kokku tulnud, oli tunnistuseks, et ülikooli jüngrid oma heategijat tänulikus meeles peawad. Andku Jumal, et ülikool weel teist sada aastat meie rahwa keskel oma õnnistusrikast tööd teeks ja isamaale waimukangeid ja auusaid poegi kaswataks!

Wiimaks olgu siin weel tähendatud, et siinne rahwakoolmeistrite seminar, mida Walitsus asutanud, 25 aastast mälestusepäewa 5. juunil waiksel wiisil pühitses. Pidule oli osawõtjaid rohkesti tulnud, enamiste kõik endised kaswandikud. Olgu kül, et nad Wene waimus on kaswatatud, Eesti süda tuksub neil ikka weel rinnus ja nad wõiwad oma rahwa heaks weel palju kasulikku tööd teha! Kahju, et mitmed neist koolitööd maha jätawad ja enestele uut elukutset waliwad; sel wiisil kipub meile koolmeistrite puudus kätte tulema.

Imetohter.

Peale ühe wõõrastemaja, mille sildi peale oli kirjutatud „Kuldseakesele“ ja kus palju wõõraid sees käis, oli ka weel mitu wäiksemat, alatumat wõõraste- ehk joogimaja, kuhu ainult puurainujad, sõepõletajad ja woorimehed käisiwad. Wõõrastemaja peremehe Prants Hippeli ümber kogus parem seltskond kokku. Mitte üksnes suwel ei tulnud wõõrad seda ilusat kohta, kaugel suurest maailmast, waatama, waid ka talwekuudel oli Hippelil õige rohkeste alalisi wõõraid. Tema naine oli tubli kokk ja nõnda oleks siis kõik wäga tore olnud, kui nende mõlemate wahel juba pulmast saadik, mis kahe aasta eest pühitseti, alaline tüli ja riid ei oleks walitsenud.

„Teie elate just kui koer ja kass ja olete ommeti armastusest teine teist wõtnud,“ maenitses õpetaja, kui ta parajaste õlleklaasi tühjendas. „Muidugi! Kui sel korral rikka Pritsu Peetrile korwi ei oleks andnud, siis ei oleks mul nüüd mitte tarwis ennast „seakese perenaeseks“ nimetada lasta,“ kostis noorik ja waatas wihaselt oma mehe peale, kes äritatult kostis:

„Oh jumaluke, lihuniku Haag'i Mari oleks mind hea meelega wõtnud ja mina ei oleks temaga tõeste mitte halwaste elanud.“

„Noh, kuulge ommeti, õpetaja herra, ta mõtleb muudgu Mari peale."

„Ja minu naesel ei ole jälle muud peas kui Pritsu Peeter."

„Aga lapsed," ütles õpetaja herra, „Peetrist ja Maristi on juba ka paar saanud."

„Jah, muidugi; et ta mind ei saanud, siis tegi Prits Haagi tütrega pulmad!"

„Ja see oleks teda käest lasknud, kui mina weel poismees oleks."

„Nii eht teisiti, see on Teile ükspuha kõik." „Mitte sugugi ei ole see mulle ükspuha, kui Prants teise järel jookseb," kostis Kadri ja litsus põlle nurgaga wastu silmi.

„Ka mulle ei ole see meele järele kui Peter nii sagedaste meie juure sisse tuleb ja minu naene siis tema kõrwale istub ja juttu westab."

„Ma pean iga wõõra wastu lahke olema." „Ja mina ei wõi mitte harimata kombel mööda minna kui Pritsu naene mulle juhtub wastu tulema."

„Ja, ja, mina juba tean, kuidas asjalugu on."

„Mina nõndasammuti."

„Aga lapsed, nii ei tohi kristlik abielu rahwas mitte teine teisega elada," sõitles õpetaja herra.

Kõik see ei aitanud ommetegi mitte. Waen kaswas ja läks hullemaks, nõnda et üht päewagi mööda ei läinud, kui wõõrastemajas „Kuldseakesele" tüli ja riidu ei olnud.

Tali tuli; ilus Jõulupüha läks mööda ja wanaasta õhtul oliwad alalised wõõrad koos, kelle juure ka peremees ja perenaene asusiwad. Laua ülemises otsas istus wärwija Okert, kes puhkamise ajal arstiteaduse raamatuid uuris, selle järele teaduslikka kõnesid pidas, ja igaüht, kes ennast tema kätte usaldas, arstimise alla wõttis. Abiotsijaid tuli õige rohkeste tema juure, sest päris tohter oli üks kümmekond wersta sealt eemal ühes wäikeses linnakeses.

Okert arstis nii inimest kui elajaid ühesuguse armastuse ja hoolega. Et temal selle juures mitte igakord õnnelik käsi ei olnud — noh, mis tema siis senna wõis parata, eks ka kõige kuulsamate tohtrite juures seda ette tule.

Teises laua otsas istus endine adwokatikirjutaja Beker. Ta pidas poodi, kus wanu asju müüdi ja seal kõrwal andis ta nõuu ja seletusi kohtuasjades. Beker ei sallinud wärwijat, sest et see tema ainsa weel terwe hamba haige asemel oli wälja tõmmanud.

Nurgaadwokati kõrwal oli wiimsest Saksa-Prantsuse sõjast üks wana kurt soldat, ja selle kõrwal jälle 250-ne naelaline pagarimeister Sui, kellel sõõgiisu oli nagu rehepeksjal ja ühe kaustäie teise järele nahka pani ja sellegipärast kurwameeleline oli ja seal juures weel wäga ebausklik. Sui ja Okert waheldasiwad oma arwamisi teine teisega.

„Kõik selge rumalus! Seda ei ole olemas!" kinnitas Okert.

„Ja see on ommetegi olemas! Kui ma Teile ütle, et minu õnnis wanaema seda ise on näinud," kostis Sui.

„Auu Teie õndsa wanaemale, aga niisugust waimude lugu ei usu tänapäew enam ükski mõistlik inimene. Mis Teie, kooliõpetaja, selleşt arwate?"

See kuiwjas mees ei olnud tähelegi pannud, mis teised räägisiwad, waid ütles niisama wahele: „Taewa ja maa wahel on enam asju kui Teie koolitarkus seda teab eht unesgi näha."

„Nu jah, seal Teie kuulete nüüd! Kui keegi oma abikaasa truuduse üle kahewahel on, siis on tal üksnes tarwis, ühel ööl kaheteistkümneşt ööst, ristiee peale minna — meil siin ligidal on niisugune sünnis ristiee — omad silmad, kui kesköö tund lööb, kinni pigistada, kolm korda kinniste silmadega kummardada ja siis kohe ümber waadata. Kui keegi seda teeb, siis seisab tema abikaasa kaasarmukene tema ees, niipea kui ta silmad jälle lahti teeb."

„Ütleme, see oleks tõeste nõnda," hüüdis Okert, „mis kasu selleşt siis oleks?"

„Tühi lori, seda saab ilma nende wiguritetagi teada."

„Mitte ikka," ütles Prants Hippel, ja waatas sapiselt oma naise peale: „Seda proowi wõiks kergeste teha."

„Sel katsel on ka oma halb külg," ütles Sui edasi. „Kui kahtlane isik ei ilmu, siis arwab mees eht naene oma teise poole truuduse sellega selgels tehtud olema, kui ta aga iseennast näeb . . . . . —"

„Ja siis?"

„Siis kuulutab see temale ette, et ta sel aastal peab surema."

„Kas kuuled —"

„Ja näeb ta üht tutwat eht sugulast, siis sureb see kaheteistkümne kuu jooksul."

„Sooo! —"

„Jätke ükskord ju järele niisuguseid hirmujuttusid rääkimast!" hüüdis wärwija meister wahele, „Kadri on juba näost üsna kahwatanud."

„Ta on tõeste ära ehmatanud," lisas advokati kirjutaja juure, ja wõttis emanda ilusast käest kinni ja silitas seda.

„Ärge puutuge!" kärgatas noorik. Ta ei wõinud seda wäikest, tigedate silmadega ja terawa ninaga mehikest silma otsastgi näha.

„Palun alandlikult andeks, „Seakeseemand," pilkas kirjutaja.

„Minu nimi on Hippeli emand, kas saad aru? Niisugust jultund juttu ma ei salli!"

„Kell lööb kohe kaksteistkümmend, algame uut aastat rahus," kostis kooliõpetaja. „Kas ei oleks ju aeg segiweini (bowle) ette anda?"

See ettepanek meeldis kõikidele. Ka soldat, kes oli tukkuma jäänud, sest et ta kurt oli ja kõnetest ühtigi ei kuulnud, ajas ennast sirgu, waatas kella järele ja pööras oma halli wuntsisid, põnewalt ootades.

Wein oli walmistatud ja kanti lauale, seal kõrwal toreda kausi peal kuldpruuniks küpsetatud koogid.

Klaasid kõliseswad ja wõõrad westiswad kõiksugu magusat juttu. Ükskes peremees ja pereemand ei teinud teine teisega tegemist, nad ei waatanudgi teine teise peale.

Teisel januaril pärast lõunat pidi Prants Hippel äriasjade korraldamise pärast ära reisima, ja alles kolmandal päewal oodati teda kodu ja ta jõuudis ka tõeste hommikusel tunnil tagasi.

Õhtul paniwad wõõrad imeks, et peremees ja pereemand wälja nägiwad, nagu muljuks nende südant raske mure, sest Kadri ilusad silmad oliwad üsna punaseks nutetud ja Prants oli tusameeleline, ei söönud ega joonud.

„Mis see nüüd tähendab?" küsisiwad wõõrad.

„Neil on teine teisega sõnawahelus olnud," ütles pagarimeister Sui, „ja nüüd on nad weel nii wäga liigutatud. Oh Jumal, inimene on sagedaste kurwal meelel, seda tean mina kõige paremine."

„Aga isu ja jänu ei puudu neil ialgi," heitis nurgaadwokat wahele.

„Jumalale tänu, ei ialgi! Ma olen terwe, tugew Sakslane, kes igale ühele head soowib ja ka enesele mitte paha ei soowi ja ei ole mitte tigedust täis kelm."

„Kas Teie seda minu kohta tähendate?" „Seda ei ole ma mitte ütelnud, kui Teie seda enese peale tahate tähendada, siis ei ole mul sellega midagi tegemist. Igamees peab teadma, mis lugu ta enesest peab."

„Wõõrad naersiwad ja nurgaadwokat Beker tõusis üles, läks teiste hulgast ära ja ütles:

„Selle peale wõiks ma paraja kostuse anda, kuid paksu inimesi ma ei taha wihastada. Ma ei soowi Teile mitte heameelega alwatust."

„Laseme tad joosta ja teeme kolm risti taga järele!" ütles Okert. „Mis Teisse puudub, meister Sui, siis jooge pudel selterswet, see rahutab werd."

„Noh, kül Hippeli omade wahel tüli jälle peagi lahti läheb," arwasiwad kõik, kui nad wõõraste majast lahkusiwad. Ommetegi pidiwad nad nägema, et nad on eksinud.

Endist tüli enam ei olnud. Kuumawereline Kadri oli nüüd tasane kui tallekene, ja Prantsu suust ei olnud enam ühtegi karedat sõna kuulda.

„Kuidas sa soowid, kallike!" armastas noorik ütelda ja Prants ei wõtnud tal midagi ette, ilma et ta oleks küsinud: „Ons see Sulle meele järele, mo tuike?"

„Hüwa, lapsed, see on mulle armas kuulda" kiitis neid kirikuõpetaja, „aga mis teie siis mõlemad nii üliõnnetud wälja näete?"

Kadri tahtis midagi ütelda, aga hakkas nutma ja ruttas wälja.

„Noh, mis siis teiega õieti on?" küsis waimulik isand. „Seletage mulle ommetegi, Hippel —"

„Armas õpetaja, siin ei ole midagi seletada. Meil mõlematel on pea ots käes, wastas Prants, pühkis oma silmi käiksega ja jooksis naese järele wälja.

Kui weel mõni nädal möödas oli, hakkasiwad wõõrad imestades oma pead raputama.

Wõõrastemajas „Kuldseakesele" oli tõeste midagi aruldast ja arusaamatut sündimas. Mõlemad abielurahwas oliwad kui ümber wahetatud ja olekswad turteltuipaari modeliks wõinud olla, aga keegi ei näinud neid enam naerwat.

„Eht neil on wõlgasid palju ja nad on kõrwadeni seal sees," arwas nurgaadwokat Beker tigedalt naeratades, aga teised wõõrad ei kiitnud mitte järele, sest Hippelid oliwad usinad ja kokkuhoidlikud ja nende wäike majatalitus oli heas korras, ka käis neil palju wõõraid.

Ühel päewal tuli noor wõõrastemaja peremees wärwijameistri juure ja palus temaga nelja silma al rääkida.

„Kas see siis kohe peab sündima?“ küsis see.

„Mina olen parajaste töö juures!“

„Ast ei anna wiwitada!“

„Olgu siis, minupäraſt. Tulge nüüd!“ Okerti käed oliwad imeilusaste roheliseks wärwitud, nõnda et ta wälja nägi nagu mõni rohiline hiiglakonn. Sellegipäraſt palus ta wõõrastemaja peremeest omas paremas toas enese wastu teisel pool lauda aset wõtta. „Noh, nüüd hakake westma!“

„Teie olete ju mõndagi terweks teinud —“ algas Prants arglikult.

„Toonaeile tegin naabrimehe härja terweks, sellega oli lugu õige paha. Ükski teine ei oleks teda jalgade peale aitanud.“

„Tean, jah tean ja sellepäraſt ma arwangi —“

„Et mina ka Teid jälle jalgade peale pean aitama? Tahan katsuda, haige Teie jo olete, Seakese-peremees, raskeste haige.“

„Haige?“ — küsis Hippel ja ajas omad pruunid silmad pärani lahti.

„Jah muidugi! Ju Teie tulite ehk minu käest nõuu küsima — wõi mitte?“

„Muidugi; aga mitte minu enese päraſt.“

„Kelle päraſt siis?“

„Kadri päraſt!“

„Wõi nii, mis temal siis wiga?“

„Seda peate Teie kui arstiteadlane ommetegi teadma, isand Okert.“

„Kui ma kellegi olen läbi waatanud, siis muidugi; nina otsaſt ei saa ju kellegi haigust ära tunda, enne peab mulle haige olek ja järg täitsa teada antama.“

„Hea kül, meister Okert, ma seletan Teile seda. Teie ehk olete minu naese iseäralikku olekut juba tähele pannud.“

„Seda ma ei salga mitte.“

„Tema on nüüd nii tasane ja järeleandja, nagu ta enne ägiline ja kangekaelne oli.“

„Wäga õige! Ja sedasama wõib ka Teist ütelda.“

„Enne tegi ta Petriga nalja ja nüüd ei waatagi ta tema peale.“

„See wõib Teile üksnes armas olla.“ „Selleſt ma ei räägigi. Enne ta heitis mulle alati ette, et ma palju sõõn ja joon. Nüüd paneb ta kõige paremad palad minu taldriku peale ja toob pudeli kõige wanemat weini keldriſt. Selle juures waatab ta märja silmadega ja kurwa näoga minu peale ja ei wõta ise palakeſtgi suhu, nii et ka minul sõgiisu ära läheb.“

„Hm, hm! Ootage aga!“ Okert ulatas käega suure raamatu järele ja hakkas lehti segama.

„Jah, — wäga äritatud närwid.“

„Mis selle wastu peab tegema?“

„See tahab enne järele mõtelda. Ega kõik ei sünni kõigile. Mina pean Teie abikaasat enne üsna ligidalt nägema ja teda katsuma. Lähitage tema siia.“

„Ta märkab seda ära ja ma ei tahaks mingi hinna eest teda araks teha.“

„Hm, hm! — nii õrn ei ole Teie enne ikka olnud.“

„Paraku mitte!“

„Sellepäraſt ei ole weel tarwis wana patuse nägu teha.“

„Aga kui kõige kallimale häda ähwardab.“ „Noh, nii paha see lugu ju ka ei ole. Kes Teid kuuleb rääkiwat, Hippel, wõib — ärge pange mulle seda pahaks — tõeste arwata, et Teie oma pea juures wiga on. — Ommetegi tuleb mulle midagi meele: Teie perenaene lubas midagi wärwida tuua. Sel koral on kõige parem teda kuulata.“

„Tehke ta aga terweks, meister, siis wõite Teie minu käest nõuda, mis Teie tahate ja ma tõutan Teile tänulik olla kõik eluaeg.“

„Mis wõimalik, seda teen,“ wastas Okert ja tundis ennaſt tõeste auu wäärt olewat.

„Oma kõige raswasema sea toon ma Teile, kui Kadri palged jälle punaseks lähewad ja ta rõõmsaks saab.“

„Kui mina oma teaduſt tarwitan, siis sünnib see kõik ilma tagamõtteta. Oma kasu ma ei aja taga.“

„Muidugi, muidugi! Aga meiesugune tahab ju ka oma tänu üles näidata. Teie siis lubate asja ette wõtta?“

„Jah, minge nüüd rahuliste kodu.“ Hippel tahtis minna ja hakkas ust lahti tegema, pööris ruttu tagaſt ja hüüdis: „Praegu pööris Kadri ümber nuka. Ta ei tohi mind näha, muidu ta mõtleb, et mina tema päraſt siin olen, siis on kõik kadunud ja tema käest ei saa enam midagi teada.“

„Peitke ennast ruttu katuse alla kambrisse ära."

Perenaene tuli, suur pakk kaenlas ja ütes Okertile madala haleda healega:

„Selle punasepruuni kleidi wärw on ära pleekinud ja tahab uueste wärwida. Missugust wärwi Teie mulle kiidate?"

„Hm! — walge must, tingimata must!"

Kadri kahwatas näost ja wajus tooli peale maha.

„Teie arwate siis, et mulle pea leinariiet tarwis läheb?" ütles ta wärisewa healega.

„Minge ikka! kül Teie olete ka äritatud! Kui Teile „must" mitte ei meeldi, siis wõtame tumepruuni. See kõlbab ka."

„Ah, jätke kleidi juttu! Mina olen üsna teise asja pärast siin."

„Noh, ma wõin juba arwata: millepärast." „Jeesuke! Teie olete siis seda ka juba tähele pannud?"

„Ammugi juba!"

„Jumala pärast, meister, aitage mind ommetegi!"

„Aitan, jah aitan! Olen juba raskemaid haigeid terweks teinud. Näitke oma keelt!"

„Mis?"

„Keel ajage wälja!"

„Mina?"

„Noh muidugi, kes siis muu? Mina tahan näha saada, kas Teie häda juur mitte kõhus ei ole."

„Minu häda? — Mul ei ole ju midagi wiga."

„Mille poolest peab ma teid siis aitama?" „Prants on surmahaige."

„Hm, hm, hm!" tegi Okert ja waatas kõrwale; siis pani ta käe otsaesise peale.

„Kas Teid ei waewa peawalu, pereemand? —"

„Minul ei waluta midagi. Minge oma rohilise käpaga, ma ei kannata mitte, kui keegi mind puutub."

„Tohter wõib ikka puutuda."

„Mulle ei ole tohtert tarwis!

„Et Teie seda arwate, see ongi ju Teie haigus."

„Missugune lambapea on Teile nüüd jälle rääkinud, et mina haige olen?"

„Minule ei ole keegi midagi rääkinud," kostis wärwija meister pahaselt. „Mul enesel on nii palju arusaamist."

„Seekord olete Teie sisse kukkunud. Prants on ju see haige."

„Wõi nii —? Millega Teie oma ütlust põhjendate?"

„Iga kord tähendawat see eluotsa, kui keegi ennast nii äkitselt muudab, nagu minu mees, kes enne teiste seast kõige üleannetum oli, ja nüüd on ta lahtus ise."

„Aga Teie ise olete oma mehe wastu juba kuude kaupa lahkem, pereemand."

„Jah, sest et —"

„Miks siis?"

„Ärge waewage mind oma küsimustega ja tehke Prants terweks. Kui ta uue aasta sisse terwelt astub, siis toon ma Teile oma kõige paremaste nuumatud hani kingituseks."

„Isegi mõista, mitte hani, waid Teie enese pärast teen ma kõik, mis iganes wõimalik. Kas see lubamine ei tee Teid rahuliseks?"

„Ei, meister, sest minu hinge koormab hirmus saladus. — Oh, kui minu õnnetu mees teaks, mis ma tema eest salajas pean — —"

Katuse al oli äkitselt kolinat kuulda. „Jeesuke ja kõik pühad!" kisendas Kadri. „On seal keegi?"

„Minu isane kass ajab seal wist hiirt taga;" kostis Okert kiiresti ja hüüdis siis pimedasse nurka: „Kas sa püsid seal rahul, rumal loom!"

Hästi kaswatatud kass kuulis kohe sõna.

„Teil on siis saladus oma mehe eest hoida? See on ülekohus."

„Muidugi!"

„Tunnistage temale kõik kahetsedes üles, ehk ta annab Teile seda andeks."

„Ennemine kisun ma oma keele suust wälja, kui et ma temale tõt räägin! — Jeesus, Maria ja Joosep! Ega Teie kass ommetegi hulluks ei ole läinud?"

Jälle oli kolinat kuulda, nagu olekswad mõned katki läinud asja tükid põrandale kukkunud.

Katuse al jäi jälle kõik waikseks. „Teil on siis, pereemand, tõeste Prantsu eest saladus warjata?"

„Jah, muidugi!"

„Kas Teie ei taha minu ees oma südant kergitada?"

„Oh Jumal! Oh Jumal!"

„Ah, ärge uutke ommetegi nii koledaste. Inimene wõib eksida ja kui Teie mõne rumala tüki olete ära teinud, siis wõite seda alandlikult üles tunnistada —"

„Mis? Rumala tüki? Alandlikult üles tunnistada? — Ma arwan, Teie olete weel hullem kui Teie kass, meister

Okert! Mis Teile päha pistis? Kui siin keegi ennast peab alandama, siis ei ole see tõeste mitte wõõrastemaja „Kuldsakesele“-pereemand.“

„Noh, mis saladusest, mida Prants ei tohi teada, Teie siis siin nii palju sonite?“

„Mina ei awalda temale seda mitte, et ta weel sel aastal peab surema!“

„Ta ei mõtlegi ka surra! Ja mis häda temal siis nüüd surra?“

„Sest et ma teda ühel kaheteistkümnest õõst, see oli 2. januaril, ligemise ristitee peal nägin.

„2. januaril?“ — Kas ta ei olnud siis mitte reisi peal?

„Muidugi! Ja sellepärast olen ma teda näinud kestöö ajal ristitee peal, kuhu ma selles mõttes läksin, et Haagi Marit näha! — Salaja sammusin ma sinna, astusin, kui kell 12 löi, metsast wälja, kummardasin kolm kord kinniste silmadega, waatasin tagasi ja nägin oma meest. — Oh Jumal, kui ta sureb, siis on ka minul ots käes. Jeesuke, jälle hakkab Teie kass kolistama!“

„Nurjatu loom, kas jääd kohe —“ Okert ei saanud weel täiesti sõna suust wälja. Wahetekid löödi äkitselt kõrwale, kass kargas tuppa, oli aga inimese näoline, ja juukskarwa pealt Hippeli peremehe sarnane, ja pööras noorikut ringi, nagu oleks ta hulluks läinud.

„Kadri, sa mo tuike, mo pääsuke, mo kullake! Sa olid siis ise, ja ei mitte mõni õõsine silmamoondus?“

„Ja Sina, — Sa olid ju ommeti reisi peal?“ „Seda luiskasin ma ainult sellepärast teile kõigile ette, et mind keegi ei tuleks salamahti wahtima.“

„Lapsed, see on üsna ilus, ja kõige rumalam ebausk wõib mõnikord tulu tuua,“ ütles Okert, aga teised ei tohi sellest midagi teada. Sellest on kül, kui meie kolmekesi seda teame. Wiimaks ehk olen mina weel see, kes kõik on jälle heaks käändnud ja Teid teine teisega ära lepitanud.“

Kahekssa päewa hiljem peeti wõõrastemajas „Kuldseakesele“ tantsupidu. Kõige rõõmsamate hulgas oliwad pidu peremees ja perenaene.

Järgmisel nädalil nähti imelikku rongi Okerti maja poole liikuwat. Hippel oma naesega sammusiwad eesotsas, nende taga muusikakoor ja selle taga sulane Buppert, kes kirju paeladega ehitud raswaseks nuumatud siga kandis, kuna ümmardaja Dörte süles tore hani nähti olewat.

„Miks wärwija meistrile niisuguseid kingitusi wiidakse?“ küsisiwad mõned.

„Sest et ta mind ja Kadrit terwisele ja rõõmsameelele saatnud,“ seletas Prants.



Napoleoni I. Heelena saare peal.

Napoleon I. ja tema wangiülem.

Heelena saar on Napoleoni I. läbi oma ajaloolise tähtsuse saanud. Wiimastel aastatel oli ka hulk Boerisid aastate ja kuude kaupa nimetatud saarel wangis ja ootas pikkisilmi kodupeasemist oma wangiülemate walju walitsuse alt. Hudson Lowe oligi, kes Inglismaa tähtsat wangi Heelena saarel walwas ja hoidis.

Langenud keiser oli ka weel oma wangi põlwe ajal Heelena saarel Inglismaale suureks hirmutuseks ja Inglis walitsusel oli alaline mure tema pärast. Napoleon I. mõjus ka langemises oma wõitjate peale nii kangeste, et ta paljude juures kaastundmist äratas ja isegi ka politikameeste pead Kolmesaare riigil ära segas, ka nende pead, kelle kätte tema hoidmise ammet oli usutud. Laewa „Bellerophoni“ peal, millega suurt wangi Prantsuse rannast Inglisranda wiidi, ütles üks Inglis-madrusest laewakaptenile: „Kui Inglis rahwas seda meest nii hästi tunneks, nagu meie teda tunneme, siis nad ei teeks temale midagi wiga.“ Kui Napoleon I. laewaga Inglisranda jõudis, siis tungis rahwas teda nii suurel hulgal waatama ja temale oma austundmust näitama, et mitmed sada-

masse ära uppusiwad. Naesterahwad lehwitasiwad rätikutega ja mehed kandsiwad punaseid nelkisid. Nad tahtsiwad teda wabastada, ja temale isiklikku wabadust kinkida, nagu maaseadus seda nõudis. Imestamine ja auukartus hiiglawõitja ees oli nii suur, et hulk ohwitserisid keisri heaks ja peastmiseks endid ähwardas ühendada. Niisugusel olekul ei jäänud walitsusel muud üle, kui laewakaptenile käsku anda ja wangi ära teise laewa peale wiia, millega teda Heelena saarele saadeti.

Selle laewa peal käidi wangidega hästi ümber, nagu Napoleon ise seda on kinnitanud. Sedasama wõime ka ütelda Heelena saarel olekust; iseenesest mõista oli ka see Napoleonile, kes kõik maailma enese alla tahtis sundida, suureks piinaks. Tema wabal hiiglawaimul oli wangipõli sadakorda raskem kui teistel surelikkudel. Sealt ep siis ka jutt ehk on tõusnud, nagu oleks tema wangiülem Sir Hudson Lowe harimata ja metsik inimene olnud.

Hakul käidi Napoleoniga Heelena saarel õrnaste ümber, aga mitmekordsed peastmisekatsed tegiwad tema elu juba aasta pärast raskeks, sest et walwamine Inglise poolt waljumaks läks. Inglise walitsusel läks korda üht kirja kätte saada, milles Napoleonile teatati, et Ameriklased tema peastmiseks umbes 600 tuhat rubla on kokku pannud, saatku ta aga sõnum sõpradele. Hiljem saiwad Inglased weel mõne teise wabastamise plaani kätte, mis Amerikas oli wälja mõeldud. Mai kuul 1815 aastal saadi Washingtonist teada, et laew juba merel, mis Napoleoni wangipõlwele tahab otsa teha. Kohe saatis Inglis walitsus laewadega sõjawäge Heelena saarele. Ameriklaste waimustus Napoleoni wastu, kes kuningad alandanud ja Ühendatud riikidele Lusiana maakonna müünud, oli nii suur, et nende poolt kõige pahemat wõis karta.

Nüüd andis Inglis walitsus walju käsu wangi üle kangesti walwada. Tema jalutamise kohta kitsendati ja kell 6 õhtul pidi maailmawõitja oma wäitese onnisse minema ja Inglis soldatid piirasiwad majakese sisse ja Napoleon wõis oma aknast soldatite wahitulesid waadelda, ja wahisoldati sammusid oma akna al kuulda. Siin laskis ta oma kirjutajal omad mälestused paberisse panna.

Enne näis Euroopa talle wäike olewat, nüüd oli Napoleoni terwe riik: wiis madalat tuba poolmädanud põrandatega. Aga ialgi ehk ei ole ta nii suur olnud,

kui siin, kus ta oma hirmust saatust unustades, kahe naesterahwa wäiksemat walu püüdis waigistada. Selle peotäie inimestega püüti temale keiserlikku auu anda. Neis wiletsates ruumides oli ta ikka weel Keiser Napoleon, kuid wäljas aga nimetati teda: Kindral Bonaparte.

Paarkorda oli temal oma wangiülemaga kokkupõrkamist, keda ta enam enese ette ei lasknud. Ta ei lasknud ka oma elumaja parandamist ette wõtta, ehk küll Ingliswalitsus seda soowis. Ingliswalitsus alandas tema ülespidamise summat aastast 80 tuhanda rubla peale. Napoleon wihkas sest ajast Sir Hudson Lowet weel enam, kes omal wõimul nimetatud summat poolosa kõrgendas.

Napoleon müüs oma hõbedased sõginõuud ära. „Mis kasu hõbekaussidest, kui sealt pealt midagi süüa pole," ütles ta. Oma truu auustajatest ajas ta mõned ära, teised lahkusiwad temast wabatahtlikult. Paar sõpra jäi temale surmani truuks. Sest saadik ei tulnud ta enam toast wälja, ega läinud ka aeda; punasekuue mehed oliwad talle wastu meelt, ja ta ei wõinud neid silma otsastgi näha. Ikka enam ja enam läks tema elu ühetooniliseks. Siin waikuses elas ta weel kord kõik omad wõidud ja eluäpardused läbi ja laskis nad oma waimusilma eest mööda minna. . . .

See mees, kes Prantsuse mässu waigistas, Prantsusemaa elu ümber muutis, kes Italias, Helweetsias ja Saksamaal sügawad uue elu alused pani, kes Õhtumaad Homikumaa wastu liikuma pani, missugust liikumist ristisõitudest saadik enam ei olnud nähtud, ja kes tuhandate ja tuhandate silmad Heelena saarele tõmbas, see peab wististe suremata suuruste seast ajaloo esimeses reas seisma.

Pääsukene.

(Rahwasuust).

Kui Noa suure weeuputuse ajal laewas oli ja laew laenetest wee peal edasi ja tagasi sai kiigutatud, siis tuli wanapagan ja uuristas laewale augu sisse, et teda kõikidega, kes seal peal oliwad, põhja lasta. Laew oleks tõeste hukka läinud, kui Noa seda auku mitte ei oleks tähele pannud ja madu senni, kui Noa augule pulka ette tegi, mitte oma saba ei oleks ette pistnud. Kui laew jälle kindel oli, siis tahtis Noa maole aitamise eest meelehead teha ja saatis kihulase, kellel wäga peenikene maitsmine oli,

wälja kõikide loomade werd maitsma ja lubas siis, kui nad jälle kuiwa maad saawad näha, seda looma, kellel kõige magusam weri on, maole toiduks. Kihulane lendas laewast wälja, et oma peremehe käsku täita. Pääsukene aimas juba, kelle weri kõige magusam on ja lendas nägemata laewast wälja kihulasele järgi. Kihulane tuli temale tee peal wastu ja pääsukene küsis: Noh, kulla õele, kelle weri on siis nüüd kõige magusam? Kihulane kostis: eks inimese weri. Pääsukene ütles: Pista oma keel wälja, sul on keele peal puruke. Niipea kui kihulane keele wälja ajas, krapsti! napsas pääsukene keele maha. Nüüd es saa kihulane enam kõnelda — enne weeputust rääkisiwad ka kõik elajad — ja lendas nõnda laewa, pääsukene kaasas. Noa küsis kihulase käest: Kelle weri oli nüüd kõige magusam? Kihulane tegi: pinnn, pinnn! ta ei saanud rääkida, sest pääsukene oli ju keele ära hammustanud. Noa ütles imestates: Mis see kihulane seal piniseb, sellest ei saa keegi aru. Pääsukene, kes seal ligidal oli, ütles: Mina mõistan, mis ta räägib. Noa pööras ennast pääsukese poole ja ütles: Pajata, mis kihulane räägib: Pääsukene kostis pinnn, tinn pinn tähendab: konnade ja hiirte weri on kõige magusam. Nüüd ütles Noa maole: konnad ja hiired on sulle siis toiduks.

Sest ajast saadik sööb madu konne ja hiiri. Aga inimene tänab pääsukest, oma kallist heategijat sellega, et ta teda iga kewade suure rõõmuga wastu wõtab, temale tänutunnistuseks oma majade juure pesitamiseks aset annab ja teda hoiab kui oma silmatera. Sellest ep sec pääsukese suur usaldus ja julgus inimeste wastu tulebgi.

Waimulik muinasjutt.

Kui peawanem Abraham Peersebasse oma telgi oli üles löönud, ehitas tä ka altari ja tahtis Issanda nimest jutlust ütelda. Sest waim tema sees oli elawaks kaewuks, mis sügawusesse ei wõinud jääda, waid wälja keema ja jootma pidi seda, kellel jänu on. Aga üksgi ei tahtnud altari ümber koguda. Karjased nägiwad püha kohta, aga nad ei peatanud oma karjadega, waid läksiwad mööda; nõndasama ka kaupmehed, kes oma kaamelitega ei seisatanud, waid wäsimata oma teed edasi töttasiwad. Siis ütles Abraham: „Ma tean, mis ma tahan teha, et nad siin kauem wiibiwad", — ja ta istutas palju kallid puid



altari ümber, wiigi- ja tatlipuid, mandli- ja wiinapuid, mis oma oksadega endid altari kohal ühendasiwad ja alla rippusiwad. Õõsel tuliwad Jumala inglid ja walasiwad eluwee kaewust istutatud puude peale wet. Ja enne weel kui aasta otsa jõudis, rippusiwad kõiksugu wiljad altari kohal oksade küljes. Sest ajast saadik ei läinud enam ei karjased, kaupmehed ega kütid altarist ilma seisatamata mööda. Abraham palus neid oma puude wilusse ja söötis neid oma aia wiljadega ja rääkis seal juures ainsast tõsisest Jumalast, kõige asjade Loojast ja Ülespidajast, kes inimestele nii palju häid ja kallid wiljasid on lasknud kaswada.

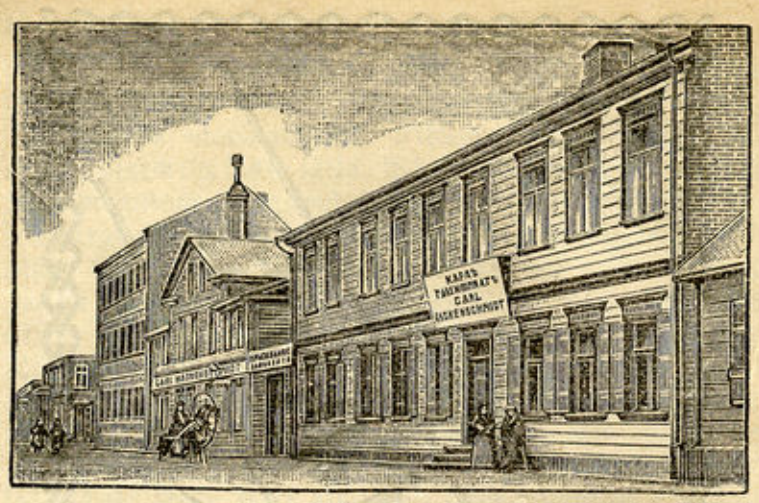

Karl Hackenschmidt'i
auuruga wärwimise wabrik
Jurjewis, Laatsareti uulitsas nr. 1 kuni 7.

Wabrik on asutatud 64 aasta eest.

Ministeriumi suur höbe auuraga.

Toimetab

Kraasimist

nüüd uue suure korraliku ja täieliku sisseseadmise läbi, nii et igaüks warsti korda saab ja mitte tühjalt tagasi sõita ei pruugi.

Ketramise wabrik

on wäljaproowitud kõige paremate, uuemate leiduste järele walmistatud masinatega sisseseatud, nõnda et wõimalik on kõige peenemaid ja kõige jämedamaid ühetaolisi lõngasid kedrata. Korutamist toimetatakse 2, 3, 4, 5 ja 6 keeruliseks.

Mis Abrahami ajal karjastele, kaupmeestele ja küttidele aed oma meelitawa wiluga ja kosutawa wiljadega oli, seda on weel tänapäew nende lahked naeratused ja näod ja armsad sõnad, kes umbusklikkudele ja wõõrastele seda kohta, kus Jehowa aset on, armsaks tahawad teha.

Mõtted saapa kohta.

Mõtelda annab „saabas," sest et ta ennast ei muuda. Ega ta inimese töö ei ole nagu muud inimeste kätetööd — ta on saatus. Laulikut ei saa keegi kaswatada, ta peab sündima. See maksab ka saapa kohta: head saabast ei saa keegi teha, ta peab saama. On ta kord rikutud, siis teda enam üksgi kunst ega tarkus ei paranda. Kuube ja riiet wõib parandada ja proowida, sünnitada ja woltisid silitada, nööpisid ligemale ehk kaugemale ömmelda. Eks sa näe nüüd, lugeja, saapa saadust. Ära arwa mitte, et lobiseja ehk lage vea olen. Kas oled selle üle ka järele mõtelnud, et saabast ei saa proowida. Ma olen sada kingseppa sada korda küsinud, kuidas särki, sukka, klawerit ja uuri, jah isegi kurbmängu wõib proowida, aga iga kingsepp jäi keeletuks seda kuuldes, nagu saatus, kui teda tema arusaamata tegewuse üle küsid.

Karl Hackenschmidt
Jurjewis, Laatsareti uulitsas nr. 1 kuni 7.

Kudumise wabrik

koob riiet 1 kuni 3 arshinat laia ja igat kirja ja moodi. Suured rätikud kootakse igas laiuses ilma keskömbluseta.

Wanutamine

sünnib auruwäel igasuguste kangaste ja rätikute juures kõige paremal wiisil, ning on wõimalik toodud tööd weel selsamal päewal kätte saada.

Willased ja poolwillased riided,

kodukootud ja poeriided saawad tükkides wõi ka terwelt kõige ilusamate wärwidega korralikult wärwitud ja dekateeritud, nõnda et nendesse wihmaplekkisid ei tekki ja läik mitte ei kao. Siidised ja poolsiidised kleidid, rätikud ja pitsid ei saa mitte üksnes kõige ilusamate wärwidega wärwitud, waid saawad ka kunstiteel rohtudega pestud ja ilutöös korrapärast kaunistatud.

Terwete palitoode ja uniwormide wärwimist.

toimetatakse nii, et nad päraft mingil moodul märja wõi kuiwa läbi ennast kokku tõmmata ei saa.

Lahtiseid willu, willast lõnga

wärwin kõigis wärwides eht ja igas karwas, nõnda kui neid põranda riieteks, wooditekkideks, saani- ja wankritekkideks tarwis läheb.

Riiete trükkimist

willaste, poolwillaste ja siidirätikute pääle toimetan kõige uuemate ja ilusamate kirjadega.

Linase riide wärwimist ja trükkimist

kardinate ja kangaste pääle, sinise põhjaga, toimetan nii, et nad sugugi ei pleegi.

Rüüdsed hinnad on endistest hiidadest odawamad.

4 hõbe auuraha 1893, 1897 1899 ja 1900.



A. Keils,



ülikooli arstiriistade meister

Jurjewis, Jaani uulitsas nr. 7.

Suur ladu kõikſugu



arstiriistaſid



kui ka **riistaſid loomaarstimiſeks,**

igaſugu

prilliſid, kubeme ja jookswatõbe paelaſid,

kuppumaſinaid, aadriraudu.

Kõigeparemaſt teraſeſt walmistatud naesterahwa

kääriſid, habeme- ja tasku nugaſid.

Peale ſelle wõtan tellimiſi kõikſugu terasriistade pääle wasta ja toimetan ka terasriistade

parandamiſi, poleerimiſi, nikeldamiſi ja karaſtamiſi

ruttu ja odawaste.

Üheainſa kostuſe ta andis, ja ſeegi oli ennemine küſimus. Kingſepp ütles pilkades: N a i ſt wõtta on ommetegi weel tähtſam kui paar kingi. Ja kas Teie ſaate naiſt proowida? Ja ſee pigistab koguni teiſtwiiſt kui ſaabas.

Selleſt on ſiis näha: Saabas ei ole kellegi wabrikutöö, ta on päris karistus ehk riſt. Hea ſaabas on õnn, halb on õnnetus, nendega peab rahul olema, nagu nad kätte juhtuwad, ſeſt ſaapa juures ei ſaa midagi parandada. Nagu Meeda kuningas oma käskuſid ei ſaanud muuta, nõnda on lugu ka ſaapaga. Ta on õmmeldud, aga õmbluſt ei ſaa üles arutada. See on, ſa wõid ſeda kül üles arutada, kuid ühendada ei ſaa: See on nii peenikene tükk, mida iſegi abielus ei tule ette. On ſaabas lai kitſamaks ei ſaa teda teha, on ta kitſas, laiemaks ka mitte

On kül ka niiſuguſeid inimeſt, kes ſeda maha ſalgawad. Need on aga kas kõige kiitjad ehk kingſepad iſe. Need ongi, kes hulluſt ette kiidawad, hulluſt, mis weel enam aruſaamata on kui waimudega läbikäimine ehk ſpiritiſmus: kinga „l a i e n d a m i n e." Ebauſk, et liiſti ſiſſeajamiſega, mis ſuurem on kui king, ſaapahinge ſündimiſeſt päritud tigeduſt ja metſikut olekut maha ruſuda ehk pehmitada, — on kõige haridusrikkamates maades laialt laotatud. Ta oli ja on ütlemata piinade põhjus, nagu ſeda ka kõige wanema aja piinapingid ja ketſeri kohtud

Pihkwa kaubapank.

Põhjuskapital . . 1,250,000 rbl. — kop.

Tagawara kapital 70,349 „ 18 „

Abipangad:

Jurjewis

ſuure turu ääres, **Brocki majas,**

Pärnus, Ostrowis ja **Windawis**

ning

Kommiſſionär Narwas.

A. Danziger'i
auruga wärwimise
ja
keemikliku pesemise koda.
Töö wastuwõtmise koht **Jurjewis**
Ed. Friedrich'i
juures Riia- ja uueturu-uulitsa nurga peal, **Thuni mäe** all.

Kõiksugused willased ja poolwillased kangad saawad wastu wõetud:

Wärwimiseks eht wastupidawate wärwidega, ilma et riie headus rikutud saaks.

Wanutamiseks, mille läbi mitte paksult koetud kangas paksuks saab ja lõngad willa pääle wanutamisega kinni kaetud. Kangeks tegemiseks, kelle läbi wanutud kangal niisama nagu paksul poolkalewil will saab tasaseks triigitud, nii et kudu nähtawale ei tule.

Pressimiseks ja **dekateerimiseks,** mille läbi kangas laiali tõmmatud ja hiilgawaks tehtud saab, pidades ennast enam kokku ei tõmba ja kangeks tegemisel enam käbaraks ei saa.

Pääle selle teatan oma austatele töö andjatele, et minu juures kõik kangad, mida wärwida ja wanutada lastakse, tubliste ära pestud saawad, nii et lamba rasw ja õli, mida kudujad tarwitawad, ära aetud saab ja sellega ta pahemaksmise ja wärwi kadumise eest hoitud saab.

Töö wastuwõtmise koht **Jurejwis**
Ed. Friedrich'i juures, Thuni mäe all.

põrgulisemalt ei suutnud wälja mõtelda. Liist ei ole ialgi kitsast ja pigistajast saapast awarat suutnud teha. Ikka ja ikka on tema kandja ennast ueste lasknud nülgida. Härja nahk ei anna ial järele, sest naha loomus on winske, mis üksnes puule järele annab, sest et see kõwem on, aga mitte lihale, mis pehmem on kui nahk. Kingsepp on kui saatus: Ega tema midagi tagasi ei wõta, ega tagasi ei anna, s. o. mitte raha, mis proowitud eht üles löödud kinga eest kord makstud — selle eest ta aga tröstib rohkeste; ta räägib nagu Looja Aadama wastu: Ma ütlen sulle, inimene: wõitle ja usalda!

Mina ei taha mitte ütelda, et kõik kingad pigistawad.

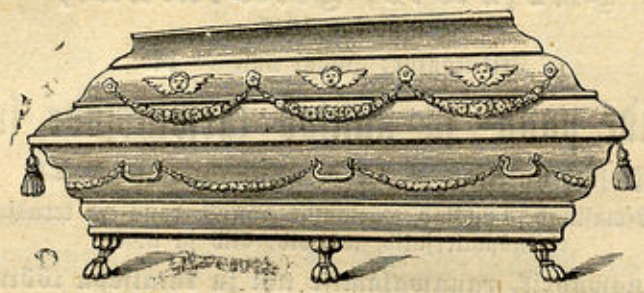

A. Sülk'i
puusärkide ladu Jurjewis,
Raatuse uulitsas nr. 5,

soowitab oma ilusad toredaste tehtud

õhukindlaid puusärkisid

odawa hinna eest.

Raamid ja **lähtrid** seisawad maksuta pruukimiseks.

Onneks leidub siin ja seal ka häid saapaid. Üks paar häid saapaid, mis ei pigista ega logele, millel ka kaunis nägu on, nõnda et nendes ennast ka armukese ees julged näidata ja häbi pärast jalgu mitte taskusse ei hakka pistma. Head ja ilusad kingad, misfugune õnn! Aga, oh, see on wärisew õnn. Niisuguseid häid saapaid kannad saa heameelega, ja selle tagajärg on: nad saawad riket. Nüüd on rõõm otsas: kui saabas juba haige on, siis tähendab see niipalju kui — surnud. Saterkuuel on wooder al, ka saapal on wooder. Aga kuue woodert wõib parandada eht temale ka uut panna, aga kinga woodert mitte ilmasgi. Ega see enam wooder ei ole, see on päris hing; seda ei

F. G. Faure,

Jurjewis, Liiwimaal,

asutatud 1847.

Kesk-Kontor: Holmi uul. № 14.

Kõikide põllu- ja käsitöö tarwiasjade ladu

Holmi uulitsas № 14 ja Kaubahoowis № 21.

Põllutöö-masinad ja riistad, wäetamise nõuud, rauа- ja terassekaup, ehitusmaterjalid, wärwid, õlid ja n. e.

Masinawabrik, rauawalamise ahi ja katalsepa töötuba

„Franzenshütte“,

Holmi uul. № 4.

Iseäralised asjad: põllutöö, wiinapõletamise, õllepruulimise ja saagimise masinad, lokomobilid, rehepeksmise masinad, köiksugu piimatallituse abinõud, jahwatamise weskid, köiksugu paranduste/ toimetamine.

„Franzenshütte“ traadiwalmistamine.

Iseäralised asjad: rauased ja puused **nutmoodi woodid** madratsitega wasetatud ja tsingitatud wedrutraadist.

Rohu- ja wärwikauplus

Holmi uulitsas № 2.

Kommisjon ja kaubasaatmine.

Järgmistel asutustel on asetäitjad:

Tulekahju kinnitamise Selts **„Wolga“**, Moskwas.
Elukinnitamise Selts **„New-York“**.
Portland-tsementiwabrik — **Port-Kundas.**
Lubjaahi **„Tamsal“**.
Mac Cormik Harrething'i Co. masinad Tschikagos.
Aktsia-Selts B. J. Winner, Peterburis.

saa ka seegi aidata, kes tema loonud. Ja ommetegi on ühel wooldikesel ehk lahti peasnud narmakesel temas tähtsus, mida üksgi hingeelutundja ega üksgi rehkendusmeister ei suuda wälja rehkendada ega ära arwata. Nad wõiwad walu sünnitada, mille wastu isa südamewalu raisku läinud lapse pärast nagu parmu piste on. Ma küsin ikka: uuri wõib koost ära wõtta ja temale uusi teemanditapikesi sisse panna; aju wõib leigata ja naislauljale uue kõri sisse panna, inimese ihu üles leigata ja jälle kinni õmmelda nagu kotti, aga kallist kingsepa kunsti selle kõrgusele tõsta, et saapa sisikonda leikamise teel parandada — see ei ole tänini mitte korda läinud.

1. auuhind suur hõbe auraha.

Hõbe auraha.





1893 aastal.



C. J. Lesta, Jurjewis,

Maarja uulitsas № 21/23, wastu Eesti kirikuaida.

Kiwiraidumise, graniti ja marmorikauba wabrik,

walgewase- ja rauawalamise wabrik.



Suur lukusepa töökoda.

Hauakiwide ja mälestuse sammaste

walmistamine kõigist pruugitawatest

marmori ja graniti seltsidest.

Graweerimised ja päälkirjad

walmistatakse **kõige kiwiseltside** ja **metallide sisse.**

Hauaristid

mitmesugusest rauast.

Wanniкud metallist, aiapingid ja **rauast aidasid** kõige odawama hinna eest.

Tellitud tööd joonistuste järele saawad korralikult ja ruttu tehtud.

Mis ma nüüd ka weel sisikonnast räägin. Naasklisprohwessorid ei saa, nagu näib, ka lihtsamaidgi asju õiendada. Nad ei saa nööpkingadele nööpigi peale õmmelda ja temale ta weniwust tagasi anda. See on see wiletsam tükk, mis mind kõige enam kurwastab.

Ega gummit keegi ei warasta, kui ta peenikestes rihmades kokku on kebratud. Sel kombel tõmbab ta enese jala külge kinni ja sina ehk mõtled: nüüd olen ma kingaga „kindla kauba teinud.“ Sellepärast ostad sa omale gummikingad ja jätad uue aja nööp- ja nöörkingad kõrwale, ehk need küll kenamad wälja näewad.

Joh. Eschscholtz

Jurjewis,
uueturu uulitsas nr. 10.

Kuld- ja höbe asjade magasin ja töökoda.

Suur ladu
kuld- ja höbe asju, laua nõunsid j. n. e.
Melchior-, Alfenide- ja **Alpakka asju.**

Kuldamise ja höbetamise töökoda.

Wappide, kroonide, nööpide, monogrammide, kontremarkide, medaljede, auntähtede j. n. e.
pressimine üksikult ja hulga wiisil.

Kuld ja höbe kihluse ja laulatuse sõrmuksid.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja **maitserikkalt**

Ostan kulda ja höbedat
päewakursi järele.

Pikkewardat kulla otsaga 5 rbl. ja kallim.

Suur ladu kallid kiwa
loomulikkusid ja järeltehtud.

Aga imelik nähtus ilmub: gummi hakkab kokku minema, rebenema ja kaob wiimaks arusaamata wiisil ära, nagu „armastus üle öö." King hakkab jala ümber logelema. Sa arwad wast, et see wiga kerge on parandada. Gummiriiet on saada, ka kingsepp on käe pärast, kes gummit oskab sisse paigutada. Sa kutsud meistri: „Issand, häda on suur!" Meister raputab pead. Et saapale tema endist weniwust tagasi anda, see on weel leidmata. Seda umbes sain mina kostuseks, kui meistri järele läksin. Nüüd küsin ma: Miks on saapaga niisugune lugu, et seal see, mis kerge, raske on ja see, mis lihtlabane, wõimata? Miks kingsepp ei wõi aidata?

Ewald Freymuth

Jurjewis,
Kühn'i uulitsas nr. 1,
soowitab **linast-, poollinast-, buldani-, kalliko-** ja **rootsiriiet** ning kõigeparemat

möldre wõrk-riiet.

Jurjewi apteegi-kauba, rohu- ja wärwi-kaupluse kontor.

F. G. Faure, Jurjewis,

Holmi uul. nr. 2,
soowitab
apteegi kaupa ja rohud
kui ka oma kuulsat
lõnga- ja kanga-wärwid
kõige odawama hinna eest.
Jällemüüjad saawad iseäranis kõrged protsentid.

Ehk ta ei taha wast aidata? Mina räägin siin kunstnikust, aga mitte ängsepast, kes üksnes wanu oskab parandada ja paigata. Meie nõuame nende liigete kohta, millel kõige enam kanda, terwise seisukohast saapa-parandamist, nagu meil juba umbes nelja saja aasta eest usuparandamine oli. Kingsepad on edenemise wastased. Kas nad ei taha ehk ei suuda midagi paremat leida. Nad ei leia abinõuud saapa kriitsumisegi wastu. Ka see mõistatus ei ole weel mõistetud ja on saapateaduse suurem saladus. Mispärast kisendab saabas, ja ei mitte see, kes teda kannab?

Mina aiman selle mõistatuse arendust. Ma usun, saabas kisendab selle meeletuma kombe pärast, et meie üle-



Jurjew.

Liiwimaa põllu- ja käsitöö edendamise Seltsi kiituse kiri.
Jurjew 26. Augustil 1886.



Jurjew.

Kuldsepp

Johannes Kolk

Jurjewis, Rüütli uulitsas nr. 8.

Kallikiwide, kuld ja hõbeehete

suur ladu, hõbeasjad ja hõbelusikad ja noad suurel arwul ja kaunis wäljawalikus.

Iga töö wastuwõtmine ja kiire toimetamine, iseäranis

kaasawaraks ja pidukingitusteks

kõige odawama hinna eest.

Suur kallikiwide **ladu,** mis weel ehteks ei ole walmistatud, **granati-** ja **hõbeehted.** Walgemetalliasjade (alfenid ja melhior) ladu. **Esimest sorti kaup** walge alusmetallidega. **Kuldamise** ja **hõbetamise** töötuba. Kõige peenemate wappide ja tähtede walmistamine ja kõiksugu sisseleikamise tööd (graweerimised).

On saada igatsugu **joonitusi** ja **eeskirju.** Wõtan oma peale kõige peenemate wappide, **nimetähtede** ja **tähtede** walmistamised ja sisselihwimised kiwidega pitserjõrmuste sisse. Walmistatud töödе modelid (wormid) on waatamiseks käe pärast.

Ostab häid wanu kuld-, platina-, hõbe- ja waskrahasid, wanu hõberiistu, kuldtubakutoosisid ja muid wana aja asju kõrge hindade eest; Teemandi kiwisid, pärlisid, murdkulda ja hõbedat päewakursi järele.

üldse saapaid kanname. Saabas on loomule ja kaunidusele kui ruſika hoop wasta nägu. Saabas on worm, mis meid sunnib, ilma et meie teda sunniksime. Ühelgi saapal maailmas ei ole seda wormi, mis inimese jalal. Saabas on meile sedasama, mis täieline sõjawalitsus waba rahwale: selle lubamisega, et kaitsta, pigistab ta. Meie peame wana aja sandalid (puutallad) jälle pruugile wõtma. Siis, kingsepad, olete kadunud!

Pahur Wesuw. (1903 a.).

Tulepurskaja mägi Wesuw wiskab nüüd wahwaste laawat wälja. Igalt poolt woolab wõõraid Neapeli

K. Stahlberg,

Kübara-, mütsi ja naesterahwa kübarate äri,

Jurjewis, Uueturu uulitsas nr. 7,

asutatud 1862 aastal.

☞ **Suur ladu** meesterahwa wilt kübaraid, nahk- ja riidest mütsisid, niisama kõikſugu uniwormi mütsisid, gurtesid, tsilindrid ja n. e.

Alati tagawaral naesterahwa õle-, wilt-, spitsi-**kübaraid,** niisama muffesid ja kraesid mitmesugusest nahast kõige uuema moodu järele. Baſhlikaid ja jahimütsisid, karwakingasid, kindaid, wihma- ja päewa-warjusid wabriku hindadega, willasid rättisid, ſhleierid.

☞ Leina kübaraid ja ſhleierid alati tagawaral. ☜

M. Paul,

Jurjewis, Losſi ja Jaani uulitsa nurga pääl,

wũrtsikauba ja weinikauplus

Louis Lundmann & Ko. weiniladust, Riiast.

☞ **Kõikſugu mainsasju.** ☜

Kristall-, wajanks- ja portselankaupa.

Sigarid, paberosſi, ſuitsetamise ja ninatubakat.

Raamatuköitmise pappi.

Peenikesi ja lihtsaid **wajanks-** ja **kriſtall asju üüritakse** igas juhtumiseks. **Kohwi põletamine,** kõik sortisid kohwi alati wärskelt põletatud, jahwatatult ja jahwatamata, **häid puhtaid figurid.**

linna, et seda suurepäraliſt aruldaſt loodusnähtust waadata. Kõik linna kõrgemad kohad ja uulitsad on nüüd inimesi puupüsti täis. Mõned südakamad julgewad mäele ligemale minna. Korrapidajad politseiametnikud tõrjuwad inimesi kardetawa kohtadest eemale. San-Sebastiano küla juurest on see waatemäng kõige paremine näha: tore on waadata, kuidas mägi laawat (sulanud kiwi) umbes 2500 jalga kõrgele wälja wirutab. Peale suure lõõri on weel mitu wäikest lõõri, kust aegajalt tulewihkusid wälja wisatakse. Tulise kiwide alaline sadu ei laſe kedagi mäe ligidale. Maa al kuulukse suurt mürinat nagu kanget kose kohinat, mis ehk määratu suurest maaalusest auruſt tuleb.

L. H. Rosenkranz

endine

Ernst Hefftler

Jurjewis, Promenadi uul. nr. 7,

Würtsi-, weini- ja napsikauplus.

Tubakad, sigarid ja paberossid.

Õlle ja weini korkisid

wabriku hinna eest.

Gummi- ja kanepi astjaid

j. n. e., j. n. e.

Õllewabrik „Gambrinus".

Jurjewis, Emajõe-uulitsas nr. 12, 13, 14,

esimeses linnajaus.

Selle wabriku omanik **Hermann Oelschlägel**, soowitab kõrgeste austatud ostjatele omas wabrikus walmistatud õlut, mis täieste hää on, nagu:

Pilseneri laageri õlut (heledat),
Berlini laageri õlut (tumedat),
Baieri laageri õlut, (heledat),
Porterit ja mõdu.

Tellimised saawad wastuwõetud ülewal nimetatud wabrikus kui ka hr. **M. Pauli kaupluses, Jaani uulitsas nr. 18** raatuse tagan. Müügikohad ja tellimiste wastuwõtmine: **Kalda uulitsas № 1, Riia uulitsas № 72, Tallinna uulitsas № 47, Maarja uulitsas № 25, Pihkwa uulitsas № 4.**

Mägi tahab nagu lõhkeda suurest pikse mürinast. Mõnikord on näha, nagu tahaks tuli terwet maakera ära sulatada. Suured kaljurahnud peasewad mäe küljest lahti ja kukkuwad koleda mürinaga sügawusesse. Ikka sünnib weel uusi aukusid juure, mis tulikuuma wedelikku wälja kihutawad.

Imelikud wõimud ja jõud, mis meie maakera sisikonnas walitsewad. Pealt näha üli tore, kuid nende kätte langeda, hirmus kohutaw ja kole! Õnnelikud oleme meie Põhjamaa lapsed, kus maakeral palsem koor on, mida sisemine wägi nii kergeste ei jõua ära lõhkuda. Kõik see annab meile palju mõtelda!

Liiwimaa Selts. Suur hõbe annraha.

C. Näck,

enne J. P. Bahrs.

Kasukameister Jurjewis,

Uueturu uul. № 24, Bahrs'i majas,

soowitab austatud ostjatele oma

meeste- ja naesterahwa kasukate

tagawara, nõndasama ka **käerummusid (muffisid) kraesid** ja **mütsisid.**

Kõik tema töökonnasse puutuwad tööd toimetatakse hästi ja kiireste. **Kasukad** ja **kasukanahast** asjad wõetakse suweks hoiu alla.

Meie ostame üksi

S. Kaplan ja Pressi kaupluseſt

Jurjewis, Aleksandri uul. nr. 8—10,

meesterahwale:
nagu: Suwe, sügise ja talwe **shaket-ülikonnad** ja **palitod.** Kooliõpetajate, koolipoiste, üliõpilaste j. n. e. **kuued, pükſid, mundrid** ja **palitod.** Kõiksugu **mäntlid, magadus-kuued** j. n. e. j. n. e.

naisterahwale:
nagu:
Suwe-, sügise- ja watteeritud
jaked
watteeritud suwe-, sügise **mäntlid,** nagu ka: **siidikraed, wihmamäntlid, lastejaked** ja **mäntlid** j. n. e.

Iga selts **meesterahwa** ja **naisterahwa riiete** tellimisi wõetakse wastu ja toimetatakse paraja hinna eest kiireste ja puhtaste.

Pilkaja. Helweetsiamaal Genfi järwe ääres on ühe kõige ilusama koha peal loſs, kus enam kui saja aasta eest tuttaw kirjanik Voltär elas, kes ristiusku ja iseäranis piibelt pilkas ja naeris. Kristliku kiriku juurest ei leidnud ta iganes midagi head. Sagedaste kuuldi teda rääkiwat: „Kes saja aasta pärast kül ka enam piiblist midagi teab; seda on siis weel ehk wana raamatute müüjate juurest leida." Sealsamas majas, kus siis pilkaja Voltär elas, on nüüd Briti piibli Seltsi raamatute ladu. Pilkaja suu on ammugi waikinud, ta sõnad unustatud, aga Jumala sõna on alles ja pühitseb oma wõidujooksu läbi terwe maailma.



Eduard Kiwastik Jurjewis,

laskn- ja seinakellade kauplus ning parandamise töötuba, asutatud Jaanuari kuul 1880 Raatuse uulitsas, on nüüd ilma abikaupluseta **üksi Promenadi uul. № 11,** Thuni mäe ligidal, = apteegi wastu. =

Suur ladu kõiksugu uurmakeri kaupa kui ka **jalgrattaid** ja mitmetsugu **muusikawärkisid.**

Koiksugu uurmakri tööśid ja parandamised saawad sealsamas korralikult ja wõimalikult odawa hinnaga toimetatud.

Promenadi uulitsas nr. 11.

Karl Krug,

Jurjewis, Promenadi uulitsas № 9.

Kuld- ja hõbeasjade magasin ja töökoda.

Suur ladu **kuld-** ja **hõbeasju,** nagu **laua nõunsid, kihlus-** ja **laulatuse sõrmukśed** ja **kõrwarõngasid** ja n. e.

Wellhior- ja Alfenide asju.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja maitserikkalt.



Warsśawi ladu

B. Genss Jurjewis,

Kühni- ja Poe-uulitsa nurga peal, Sturm'i apteeki wastu.

Suurel ja wäikesel wiisil müüdawa **ilu-, moe-, terakse asjade** ja **kirjutus materjalide ladu** wabriku hinna eest. Säälsamas on saada koiksugu peenikesed **nahkkindad,** ka suur **slipside** ja **triikpesu** wäljawalik, ka **Mey** ja **Edlich'i kuulus pesu** odawa hinna eest.

B. Kofkin Kaubahoowis nr. 23.

Suur nahakauplus, Jurjewis.

Soowitan omast **suurest nahaladust** ja **päälisnaha teppimise töötoast** koiksugu saabaste ja kingade tarwituśi, nagu **päälisnahkasid, sääreśid, kamassside päälisid, talla** ja **juhtnahku,** koiksugu **rihmasid** j. n. e. Üleüldse pean ma kõige lihtsamast kuni kõige parema nahani omas ladus, koiksuguste wabrikute nahakaupa. Tellimisi koiksugu kauba pääle toimetatakse puhtalt, usinaste ja odawasti.

Austpaklikult **B. Kofkin,** Jurjewis, Kaubahoowis nr. 23.

1898 suur hõbe auuraha Põhja-Liiwimaa näitusel Jurjewis.

1890 l. auuhind. Keiserl. Liiwimaa tulutarbelise ja majanduslise sotsiet. brongs auur.

1895 l. auuhind. Üleüldiselt Wenemaa põllutöö näitt. Moskwast suur hõbe auur.

1890 l. auuhind. Põllutöö ja riigimaade ministeriumi brongs auuraha.

Põllumeestele!

Jurjewi pudrette-wabrik

soowitab oma hääks tunnistatud hinnawäärilist

pudrettet.

Pudrette täidab täiesti laudasõnnikn aset.

„Laudasõnnikuga wõrreldes on Jurjewi pudrett umbes **10** korda rikkam wosworihapust, umbes **6** kord rikkam lämmastikust ja umbes **2** korda rikkam kaalist. Pudrette on pääle selle haisuta, peen kui pulber ja hõlbus wäljakülwata." (Riia politehnikumi juures olewa katsejaama otsus 12. oktobrist 1895 nr. 69).

„Nr. 2 proow on Jurjewi poudrettest, mille üheśuguseks jääwat omadusi küllalt kiita ei wõi. Et sel wäetusainel nii palju lämmastikku ja wosworihaput sees on, et ta peen on ja haisuta, siis on Jurjewi pudrette wäärt, laialist tarwituśt leidma." (Herra prof. Dr. Thoms'i otsus Balti nädalakirja 35. numbris a. 1894, 633 lehek.).

Pudrette on üleüldine sõnnik.

Pudrette käib kõigist teistest sõnnikutest üle.

Pudrette on asjatundjate poolt igaśuguśele wiljale kõige paremaks sõnnikuks tunnistatud.

Pudrettel on järgmised jaod: lämmastik, wosworihapu, kali, magnesia, lubi ja pääle selle umbes 65% põlewaid organilisi jaguśi (lämmastik). Selle kohta ptkemat seletust palume Olewiku nr. 28 1894 tähele panna.

1896 l. auuhind. Keiserl. Liiwimaa tulutarbelise ja majanduslise sotsieteedi hõbe auur.

Pudrette müügikoht on:
Wabriku kontor
Jurjewis, Jaama uulitsas
nr. 91.

1896 l. auuh. Eestim. põllutöö s. weike hõb. auur. põllu- ja käśitöö näit. Tallinnas.

Ed. Zehder, Riias,

Karlstraße № 11,

põllutöö masinate ja riistade ladu,

soowitab

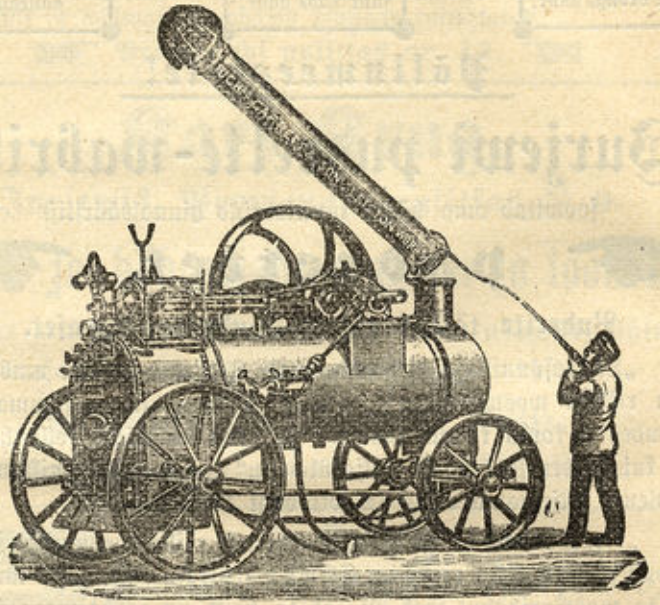

auurukatlaid ja rehepeksu masinaid

kõige paremast wabrikust **Richard Garret & Sons** lim. Leistonis (Inglismaal).

Uus isetöötaw ettepaneja auuru-rehepeksu masinatele „Bertushi" patent.

Hobuse jõuga aetawaid rehepeksu masinaid

kõige uuema ehituse wiisiga.

Mitmesuguseid **wiljapuhastamise masinaid.**

Hekslimasinaid mitmes suuruses.

Uued koorelahutajad

„Planet" ja „Zenith".

Печатать разрѣшается 14 Октября 1903 г. Юрьевскій полицеймейстеръ Забѣлинъ.

Trükitud H. Laakmann'i kulu ja kirjadega, Jurjewis 1903.

P. N. Besnosow.

Suur

würtsi- ja wiinakaupluse ladu,

asutatud 1867 aastal,

Jurjewis, Hotel Londoni majas,

Barklai platsi juures.

Suures ja weikeses walikus.

Suur wäljawalik: Suhkrut, kohwi, theed, sinepit, würtsi, loorberi lehti, loorberi marju, salpetrit, pesusoodat, maarjajääd, sõgi soodat j. n. e.

Jahu kuulsatest Saratowi ja Lõuna-Wenemaa weskidelt. Riisi, manna, krupid, stearin- ja palmküünlaid, seepisid, prowanks-, puu- ja põletus õli ja waseliini tehnika ja rohu jauks.

Wendade Nobel'ite ladust

I[a] petroleumi ja I[a] masina õli.

Suur ladu Hispania ja Portugalia weinisid wendade Hesselink & Co. Arnheim ja Xerez de la Frontera.

Wäljawalik

kõiksugu tubaku, sigari ja paperossi sortitest. Mahorka ja Bakun lõigatud ja pressitud.

j. n. e., j. n. e.

Kuld auuraha. Suur höbe auuraha. Kuld auuraha.



Höbe auuraha. Höbe auuraha.

J. Arndt'i

naha- ja kuujahu wabrik,

Jurjewis, Ua-nul. № 4,

ladu Kaubahoowis № 30,

soowitab kõiksugu oma wabrikus walmistatud naha-sortisid, nagu: **Plattnahka, kaleska- ja lõõtsa-nahka,** musta ja kollast **juhti nahka,**

pinsoli-, pastla- ja talla-nahka,

kõiksugu naeste ja meesterahwa

kamasst- ja kinga-päälisst,

weesaapa päänahka ja sääri,

masinarihmu Ameerika nahkadest.

Parkimiseks saawad kõiksugused nahad wastuwõetud.